

kiégylene	40
.....	25
.....	30
.....	45
.....	80
.....	15
.....	15
.....	49
.....	80
.....	80
.....	30
.....	60
.....	30
.....	45
.....	10
.....	15
.....	25
.....	25
.....	10
.....	10
.....	15
.....	30
.....	70
.....	140
.....	40
.....	30
.....	85
.....	120
.....	140
.....	30
.....	100
.....	100
.....	80
.....	80
.....	132
.....	150
.....	50
.....	35
.....	40
.....	35
.....	20
.....	80

Szerkesztőség kiadóhivatal és nyomda

Ciuj-Kolozsvár, St. Baron L. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerk. és kiadóhivatal 977, 228 és 1047

Is. N. Sz. — — — — 228

Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is lej 5 Bukarestben — — 5

I. Díjzár 2. II.

UJ KELET

VIDÉK-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK Romániában

Egész évre — — 1050
 Felévre — — — 530
 Negyedévre — — 290
 Egy hónapra — — 100
 Az előfizetési ára „Föld” című folyóirattal együtt hav-ként 10 lejjel drágább
 Csehszlovákiában
 Egy hónapra — ck 40—
 Egy szám ára — ck 2—

1926 február 3 Szerda

Ciuj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 27 szám

5686. Söbát 19

Nem akadt polyák zsidó...

Nem akadt polyák zsidó, aki Windischgrätz hamis frankjait népszerűsítse, erről számol be Jankovich Arisztid naplója. Csodálatos, hogy nem akadt, mert egyébként és egyébkor a polyák zsidó mindig kéznél levő alkalmatlanság. Peldánál akkor, ha rugni kell rajta egyet, ha leköpcölni, internálni és kitoloncolni kell. A polyák zsidó a világ legüzöttebb, legmegvetettebb vadja, milyen jó és biztos foglalkozást is jelentett volna számára az a nagyuri kegy, amellyel a herceg ur kivételesen megajándékozni igyekezett őket! Szerencsére azonban a polyákok nem álltak kötelnek s így megszabadulnak attól a lehetőségtől, hogy pogromok herében a kötéllal más vonatkozásban ismerkedjenek meg.

Tersék csak elképzelni, hogy a polyák zsidók mégis beugranak s a frankhamisítás terjesztésében aktív részt vesznek! Mi lett volna ebből! A „hazafias” ügy hirtelen a zsidó internacionálé összekövésévé nőtte volna ki magát, az ébredők újra fokozással jelentek volna meg a nyílt színen és ma már a pesti utca zsidóverések jajaiból volna hangos. Eckhardt ur Bethlen nyakába borult volna a meghatottságotól, Gömbös a földgömbre mutatott volna, szólván: imé e földet a zsidók fertőzik halálra. A demokratikus Franciaország felé diplomáciai táviratok özöne menne, amelyben egyetlen motívum ismétlődne: mi, fajvédő magyarok semmi rosszat nem akartunk, de a nemzetközi zsidó maffia ilyen gyalázatos ügybe ugratott bele bennünket.

A frankhamisító herceg, a keresztény világ nézet bástyái mögött bűnöző püspök, a snájdig főkapitány, — ha történetesen akadt polyák zsidó, akit megnyernek céljaiknak, — most Bayard-lovagként sétálnának Budapest utcáin, megtévesztett áldozatokként, akiket a zsidók ugrattak be piszkos üzemekbe.

A fehér terrort a tömegek előtt lehetett valahogy jogosultnak kijátszani a zsidó népbiztosokkal, a numeruz klauzuzst a szellemi proletáriátus tultengésével, a csongrádi és egyéb szörnyűségeket „felelősen elemek” garázdálkodásának lehetett hazudni, de a frankhamisításból hiányzanak azok a polyák zsidók, akiknek jelenléte most börtönajtókat nyitna meg, miniszteri felhaborodást eliminálna, külpolitikai korstellációkat mentene meg s a reakció tombolását még egy fokkal fokozná. Átkozott polyák zsidók! Mégis csak vakmerőség, hogy nem állottak kötelnek. Ennyi tartózkodás láttán a fajvédő szívekben talán még magasabbra csap a gyűlölet lángja, az antiszemita buzgalom. Mert a zsidók aktivitásánál csak egy dolog van, ami vérbősítőbb: a passzivitásuk.

Windischgrätz „munkássága” majdnem esődöt mondott a fajvédő fiatalok kezdetben való tartózkodásán, szerencse, hogy mentőötletét, melynek fókuszában lengyel zsidók állottak, a gondviselés kifürkészhetetlen akaratából tett nem követte és az „szme”, mely urainak erkölcsi jellemét és hazafiui buzgalmat dicséri, tökéletesen megtartotta — a kivételben is — fajvédői jellegét, nem keveredett el tisztátalan sémita elemekkel. Nagy siralom volna ma Izraelben, ha a polyák zsidók tényleg akcióba állottak volna s megtisztelve érezték volna magukat a herceg ajánlatától. Akkor bizony a hazafiság mai motívumából a haszárulás motívuma lett volna s a magyar börtönök tele volnának az „erélyes” nyomozás legitim, de még inkább illegitim zsidó áldozataival.

Igy azonban Jankovich Arisztid csak mint kísérletet említi fel a herceg ötletét, mely végül is nem realizálódott. A szomorú frankügy így lett a zsidóság szomorú elégtétele,

amelyből egyébként nem kért és hasonlókból nem is fog kérni soha. A káröröm messze áll tőlünk, bár tudjuk, hogy ha a frank ügybe

csak egyetlen egy zsidó is belekeverődött volna, ma az egész fajvédő és nemzetközi antiszemita sajtó uszítástól volna hangos...

A Magyar Párt hivatalosan bejelenti, hogy paktumot kötött a liberális kormánnyal

A vidéki tagozatok hevesen küzdöttek a paktum ellen s az utolsó pillanatig a nemzeti párttal való megegyezést követelték. Megalakult Kolozsváron a gazdasági blokk. Befejezés előtt állanak a zsidóság paktumtárgyalásai

(Ciuj Kolozsvár, február 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt Kolozsvárra érkeztek a Magyar Párt vidéki tagozatainak vezetői, akiket a párt központi vezetősége hivott össze azzal a céllal, hogy instrukciókat adjon nekik a községi választásokra és egyuttal közölje velük a párt határozatát a községi választásokra vonatkozólag. A kiküldöttek legnagyobb része ellene volt annak, hogy a Magyar Párt a liberálisokkal tartson. A Magyar Párt Monostori-uti helyiségében heves diskussziók voltak hallhatók, ami arra indította a központi vezetőséget, hogy a vidéki tagozatok vezetőivel való tanácskozását egész délután folytassa és megkísérelje a vidéki tagozatok vezetőinek leszerelését. A késő délutáni órákban végre sikerült egységes határozatra jutni, amennyiben az értekezlet elfogadta a liberálisokkal kötött paktumot.

A mai tanácskozásokról a Magyar Párt a következő hivatalos jelentést adta ki:

Az Országos Magyar Párt elnöksége a párt összes tagozatainak elnökeit, illetőleg képviselőit február 2-ára értekezletre hívta össze és azon az összes tagozatok képviseltették magukat. Az értekezletet Ugron István pártelnök c. e. 10 órakor nyitotta meg és üdvözölve a megjelenteket, részletesen ismertette a politikai helyzetet, előadva, hogy a kormány részéről jött fel a párt tárgyalásokba bocsátkozott a kormánnyal a magyarság helyzetének tisztázása érdekében. A tárgyalásokon dr. Bernády György, dr. Gabányi Imre, dr. Paál Árpád, gróf Teeki Artur és gróf Toldalagi Mihály vettek részt.

melyek a nyelvhasználatra, vallásügyi közművelődési, igazságszolgáltatási és közgazdasági kérdésekre vonatkoznak és a romániai magyarság számára az eddigi állapotokkal szemben jelentékeny haladást, illetőleg könnyítéseket nyújtanak. A kimerítő elnöki jelentés után a tagozatok képviselői beható eszmecsere-t folytattak a kérdés felől és azt minden oldalról megvilágítva, bár egyesek kifejezést adtak a kormánnyal kötendő megállapodással szemben táplált aggodalmaiknak, a több órán át tartott értékes eszmecsere végén teljes egyérte mőség alakult ki, úgy, hogy az összes jelenvoltak a megállapodásnak, mint adott körülmények között a magyarságra megfelelőnek szükségességét állapították meg, imponáló egyhangúsággal mondvá ki, hogy a pártfegyelem minden egyes tagozatot köt és a Magyar Párt minden tagjának kötelessége a pártvezetőség további utasításaihoz alkalmazkodni.

A tárgyalások kedvező irányt vevén, az elnöki tanács is foglalkozott azok anyagával és felhatalmazást adott fentnevezett párttagoknak a tárgyalások folytatására. A tárgyalásokon a kölcsönös közeledés odáig jutott, hogy Ugron István elnök a napokban szükségesnek látta személyesen utazni le Bukarestbe és meggyőződéséről arról, hogy a kormány részéről nyújtott, illetőleg kilátásba helyezett eredmények az adott helyzetben támasztható várakozásnak általában megfelelnek, a megállapodást az elnöki tanács felhatalmazásához képest elfogadhatónak találva, ahhoz elvben hozzájárult.

A megállapodás részletei még nem közölhetők, de annyi már megállapítható, hogy az egyezmény következtében a magyarság általában számarányának megfelelő mértékben foglalhat a városi községi tanácsokban helyet és így módjában lesz a közigazgatás menetére közvetlen befolyást gyakorolni. Az értekezlet délután 6 órakor ért véget.

A megállapodást azonban, amelyet a kormány elnökével együtt kell ratifikálnia, nem írta még alá, mert módot kívánt nyújtani arra, hogy előzetesen a tagozatok képviselői megtehessék észrevételeiket. Az értekezleten ismertette a pártelnök a megállapodásokat,

Az államhatalommal
 A kommuniké nyilvánossághozatala után szerzett beavatott értesülésünk szerint a Magyar Párt megbizottai a liberális párttal kötött végleges paktumot ma írják alá. A paktum szövegébe a Magyar Párt megbizottai be fogják írni, hogy nem a liberális párttal, hanem az államhatalommal, illetve ennek képviselőivel lépnek szerződésre.

A zsidóság paktumtárgyalásai

A központi zsidó választási blokk elnöki tanácsa napok óta állandó tanácskozásokat folytat részben ama pártok vezetőivel, akik a zsidóságnak a választásokra való együttműködésre ajánlatot tettek. A javaslatok közül különös figyelmet érdemel a Nemzeti Párt nyílt és az őszinteség érzését keltő javaslata. A zsidó választási blokk vezetősége a tárgyalások menetéről eddig még semminemű nyilatkozatot nem adott ki és ezért minden olyan kombináció, amely erre vonatkozólag napvilágot látott, korai és minden tárgyi alapot nélkülöz.

A központi választási bizottság idejében fogja értesíteni a vidéki választási bizottságokat tárgyalásai eredményéről és már a mai nap folyamán széjjelküldi a megfelelő instrukciókat.

Megalakult a kolozsvári gazdasági blokk

Kolozsvárt már hosszabb idő óta előkészületek történtek egy gazdasági blokk megalakítására. Ma este 7 órakor a kamara nagy tanácstermében az ipar és kereskedelem faktori gyűlést tartottak igen élénk részvétel mellett. Negrutiu elnök rövid beszédében ismertette a gyűlés célját.

meg sem alakult a gazdasági blokk és az egyes politikai pártok máris különféle ajánlatokat tettek, mert tudatában vannak annak, hogy a blokk igen reprezentatív erőt képvisel. A blokknak kimondottan az a célja, hogy politikamentesen az ipar és kereskedelem legjobbjaait állítsa a város élére.

Dr. Böszörményi Sándor vázolja az eddigi szervezési munkálatokat és bejelenti, hogy még

A kérdéshez többen szólottak hozzá, majd egyhanguan kimondták a blokk megalakulását. Ezután harmincegy bizottságot választottak a tovább szervezés vezetésére.

IRÓK ÉS IRÁSOK

A felvilágosodás története

— Dr. Zorányi Jenő könyve —

A debreceni egyetem kitűnő tanára: dr. Zorányi Jenő könyvet írt a felvilágosodás történetéről, mely magyar nyelven a legjobb s mondhatni: uttörő munka ebből a témakörből. Az európai felvilágosodás története a reneszánsz szal veszi kezdetét, mely a legsötétebb keresztény dogmatizmus, az inkvizíció korában a hellén-római világ klasszikus műveltségére eszmél rá s a scholasticizmus merev filozófiai kereteit új, életerős tartalommal igyekszik megöltöteni. A természettudományos gondolkodás első csirái ebben a korban támadnak életre. Leonardo da Vinci számos természettudományos felfedezése, a reneszánsz festőinek természetmádatára új szemlélettel töltik meg a szűk keretből kikivánczó szemeket s a vágy az egyház kiméletlen béklyóiból való felszabadulásra egyre vehemensebb lesz.

Galilei, majd Giordano Bruno jelzik a nagy harc új etapját, mely a dogmatizmus és a lelkiismereti szabadság között dúl s amely harcban egyelőre az egyház marad győztes, amennyiben Gallileit elnémitja s Giordano Brunót máglyára cipeli.

De a nagy Bacon öröksége, aki már a XIII. században a felvilágosodás harcosa volt, egyre terebélyesebb lesz s az egyház minden erőfeszítése ellenére egyre nagyobb tömegek felé tör utat. Az eretnek-mozgalmak nagyrésze is már a felvilágosodás jegyében történik, sőt egyes vallásalapítók, mint Zwingli Ulrik, már erős szociális tartalommal telített vallási gondolatokat vetnek fel.

A reformáció is visszahatás a katolikus egyház hatalmaskodásaival szemben, lényegében azonban nem a felvilágosodás ügyét szolgálja, inkább a keresztény puritánizmus kialakításához vezet, tehát konzervatív és türelmetlen megnyilvánulása a megreformált kereszténységnek. A protestáns egyházak keretében rövidesen ép oly fanatizmus, dogmatizmus válik urrá, mint a katolikus egyházban. De nem sokáig, mert a hollandiai, svájci, angol és német teológusok nagyrésze nyíltan lép fel a dogmák ellen s a lelkiismereti szabadság jogosságát hirdeti, sőt odáig mennek, hogy a keresztény hittételekből csak azokat tartják elfogadhatónak, amelyek nem ellenkeznek az értelemmel.

Ilyen konstellációk között köszönt az embe-

A fürthi messiás

— Regény —

17

Irta Jacob Wassermann

Valahányszor Maier Knöcker az utcára lépett, bizalmatlanul megfigyelő pillantásokkal találkozott és egykori barátai kitértek az útjából. Csak a hangyabolyyszerű sürgés-forgás, amely mindenütt eluralkodott, óvta meg gonoszabb eshetőségektől. De sehol se volt nyugta. Vájkáló fájdalom nyomasztotta az elrendezetlen ügyek miatt. Sorra fölkereste minden adósát, mindenütt szitkozódva, mindenütt a bírósággal fenyegetőzve. Akkor aztán megint gyorsan hazarohant, a kamarákba, a drágaságaihoz és adósleveleihez. Minthogy mindenütt megvetéssel találkozott, annál magasabbra csapott a kincseihez való szerelme, valamint egy bizonyos dacos hit a leánya misztiojában és haragos türelmetlenséggel várta az istennek szentelt unoka megszületését és meg volt győződve arról, hogy idejében, az égi és tisztán felismerhető jelek sem fognak elmaradni.

Ancsel Obadja és Hutzel Dávidla sugdolózza állottak november negyedikének estelén egy kapu alján és aggodalmukat fejezték ki aziránt, hogy mindennemű istentiszteletet, templomjára elhanyagolva látnak.

— Ha megeseik, hogy sokan inni fogaak, — mondotta Hutzel Davidla reszketve és egészemei pislogva néztek az égre, — akkor a mi istenünk csak büntetni akart bennünket.

Davidla azt mondta, hogy „inni” és a halált értette véle, mert a zsidók nem szívesen beszélnek a halálról és már a Talmud Ketubót is ezt a szót használja: „inni.” Egy tudós krónikairó, aki Fürthben élt, ezt írja: Ne kérdezze senki, hogy miért irtózik ez a nép min-

Amerika vállalja a világbéke garantálását

Coolidge elnök beszéde Amerika gazdasági és politikai döntőszerepéről

(Washington, február 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Egyesült-Államok államtitkárainak féléves referátuma alkalmával Coolidge elnök nagyjelentőségű beszédet tartott. Mindenekelőtt kijelentette, hogy Amerika külügyi viszonya olyképen szabályozódott, hogy a világ békéje és fejlődési lehetősége továbbra is biztosítottak látszik. Azzal, hogy Amerika intenzíven folyósít külföldi hiteleket, felfokozódott a külföldi államok vásárlóereje is. Meg lehet állapítani, hogy az Egyesült-Államok segítségével az egész világ gazdasági helyzete jelentékenyen megjavult.

— Ugy vélem, — folytatta Coolidge, — ki kell egészíteni ezeket a világ jólétéért és békéjéért történt teljesítményeket azzal, hogy belépünk az **állandósított nemzetközi bíróság** tagjai sorába. Ha mi ezt a lépést megfelelő fentartás-

riségre a XVIII. század, melynek egyik legnagyobb gondolkodója: a zsidó Spinoza Baruch a dogmák elleni harcot hirdeti. A francia encyklopedisták hasonló szellemben kezdik meg működésüket. Voltaire legszeniálisabb képviselőjük, aki Nagy Frigyes császár legjobb barátja. Nagy Frigyes és József osztrák császár a felvilágosodás világi vezetői e korban. A jezsuiták és szerzetesrendek befolyása egyre csökken, sőt a közben kitörő francia forradalom, melyet Voltaire és társai készítettek szellemileg elő, hivatalosan is az Egyház ellen vonult fel s állami vallásá az Esz istennőjének vallását avatja.

A francia forradalom óta a felvilágosodás egyre nagyobb lépésekben tör utat s minden európai országban a zsidók emancipációjára vezetett. A harc azóta sem ült el. A küzdelem még tart s talán napjainkban a reakció, a konzervativizmus harca a felvilágosodással a leghevesebb.

Dr. Zorányi Jenő könyve, melyet a budapesti *Genius* „Szabad Iskola” című sorozatában adott ki, rendkívül komoly és értékes történelmi érzékkel van összeállítva, egyben könnyű és szemléletes módszerrel, mely mindenki számára élvezhető és hasznos. A könyv kapható az *Uj Kelet* könyvosztályában is.

TÖRÖK SÁNDOR: RAJTAM KERESZTÜL.

Az erdélyi újságíró-társadalom egyik fiatal, igen tehetséges tagja: **Török Sándor** most adta ki könyvalakban szellemes újságcikkeit, friss élet-szemlélettel duzzadó szatirát. A „Rajtam keresztül” minden darabja egyéni írás, kesernyés

denkoron a halál gondolatától. Ez azért van, mivelhogy nem tudják miképen meneküljenek meg a jövőndő büntetéstől. Ugyanezért a zsidók halálozása mindig is félelemmel és rettegéssel vagyon körülvéve. Mindaannyioknak, az eljövendő dolgok rettegésével kell kimulniok a világból.

Eszrevétlenül közeledtek a sátoros ünnep napjai és belényultak a jövőndő nagy vándorút zürzavarába és szédületébe. Széles teherkocsik zörögtek szakadatlanul a zsidók házaai előtt, — távoli parasztoktól, vagy a piaci keresztényektől vásárolták őket. A kocsisok veszekedő hangja belévegyült az asszonyok szitkozódásába. Lovakra, szamarakra, tenekre alkudoztak mindenütt örült zsvajgással. Az utcák tele voltak törött edényekkel, üres ládákkal ruha és vászonrongyokkal szalmával, pergamentekkel és forgácsal. Olykor, ha keresztények jöttek, mindig sötét, fenyegető arccal néztek széjjel és olyanok voltak mintha egyre azon gondolkodnának, hogy milyen eszközökkel lehetne megsemmisíteni mindezt a készülődést.

A kis Benjamin elgondolkodva ült egy láda tetején és lábait lógáta. Kelletlenül érezte magát. A mély ablaküregeken át bebenézett Maier Lambden házába. Látott szekrényt szekrény tetején, látta az asszonyokat, fejükön fehér keszkenő, sűrűni-forgni, amint kiüritették az almáriomokat és elsomagolták az edényt és hallotta az ezüstneműek csörrenését és kalapácsok és vésők zaját. Szomszédban állott Samuel Ermreuther háza, aki a fiával lehordatta a ház tetejét, hogy semmi se maradjon az ő birtokából és vagyonából a gójoknak. Itcig Genshänkernél fiatal lányok gyűltek össze és szorgosan varrtak kocsitakarókat, utiruhákat és közben régi dalokat énekeltek. Óráról-órára, szegény, messzi

sal tesszük, akkor abba nem látom szuverenitásunk befolyásolását és nemzeti biztonságunk csökkentését. Amerika részvétele a nemzetközi bíróságban csak megszilárdíthatná az emberi jogok tiszteltbentartására vonatkozó garanciákat és az Unió nemzetközi életben a béke fentartása tekintetében csak újabb biztosítékokat szerezne ezzel az elhatározásával.

Coolidge kijelentette továbbá, hogy az államok fegyverkezésének elhárítása és a surlódások elkerülése céljából a washingtoni konferencia olyan szerződéseket kötött, amelyek nemcsak jelentékeny pénzügyi könnyebbségeket jelentenek, hanem **hathatós előmozdítását a nemzetközi szolidaritásnak és bizalomnak**. Egy másik konferencia előtt állunk, amelyen a nagy-jelentőségű probléma körül újabb haladást remélhetünk.

humorral átszőtt írásmű, mely bizonyos tekintetben *Karinthy* Frigyesre emlékeztet. Kis, jelentéktelen eseményeket annyi él-tel, frissességgel tud megtölteni, annyi színt, ötletet tud ráparazolni gazdag szellemi kelléktárból egy-egy semmiségre, hogy méltán hihetjük: **Török Sándor** tehetségéből még nagyobb lélegzetű dolgokra is bőven fog telni. Kesernyés szatirája néha groteszk és neveltető lendületre kap, megfigyelései néha olyan élesek, hogy szinte a grafikai rajz pontosságával hatnak. Stilisris tekintetben a precíz, minden sallang nélküli, kifejezés művésze **Török Sándor**, aki ezen első könyvével is minden bizonnal meg fogja hódítani Erdély és Bánát magyarul olvasó közönségét, annál is inkább, mert ezen a nyelvtérületen legkevésbében a szatirát és a humoreszket kezeli művészi felkészültséggel.

A könyv külső kiállításában is megkapó, izléseles, melynek lapjait *Kosa* Nándor szellemes, kitűnően megrajzolt rajzai díszítik. (s.)

Kár minden kísérlet, mert

BLATT

harisnyái a legjobb

vidékekről jött zsidók csoportjai vonultak végig a főuton és lelkesedéstik friss izzásában nem akartak nagyobb pihenőt tartani, mint amennyi egy imádság elmondására elég volt. Aztán tovább sietett rongyaikban és szárnalmas cökmökjükkal.

Szomoruan bandukolt Benjamin a házak mentén. Benézett a kertekbe, ahol már minden virág elfonnyadt és száraz levelek takarták a földet. Megpillantotta Évát, a jegyesét, amint keresztülsietett az utcán. Benjamin hozzámment. De a leánya, fölgyürt ujjakkal és kipirult orcával csak egy pillanatra állott meg, a fejét rázta és azt mondta, hogy rengeteg dolga van, nem ér rá beszélgetni. Benjamin éhes volt és minthogy odahaza nem adták neki enni, kiment a folyóra, ahol mogyoróbokrokat tudott, azzal akart jóllakni. A körülötte történő dolgok, amelyeket mélabus hangulata elmosódó, színes foltokban látott, — sok gondolkodni valót adtak neki és dobogó szívvel álmódta maga elé az Igéret földjét, ahol nincsenek keresztények, se városparancsnok, se hüvelykszorító, se vesszőfuttatás. Milyen tisztán és szőnyűségeesen emlékezett arra a napra, amikor az apját egy állítólag ellopott homokóra miatt kiapadtra vonták. Nagybátyját kikorbácsolták Nürnbergből, semmi másért, csak, mert egy éjszakán a város falai között halt meg. Edesanyja sokszor mesélte el, hogy a nénjét mint boszorkányt égették el, holott pedig istenfélő szelid asszony volt. Mindez, a hatalom és nagyság után való türelmetlen vággyal töltötte el.

A házakból örömeinek hangja harsant. Egy-ideig csak hallgatta és magában azt kérdezte, hogy tulajdonképpen miért is vetik úgy meg a zsidókat. Nem tudott eredményre jutni.

Folytatása következik.

En a Földköz

rá a rekv szin bar kasp kor

A legsúlyosab különöeen a ny az elnyomott fa es legyen Európ mondóvá törpül ben. A világhá szunyadó ösztö

A Földköz- nyugati fővénýé gólnak új ideálé okok olyan érze a fehér és a sz getnek. A fehér lésa, előbb vagy kellett, hogy ve larok és művel tetették maguk intelligenciájának azonban az elny magasabb intell kormányzatra, ket a hatalmas kormányozzák-e

A fehér faj téasa „a világ mondásra talál. ják ezt meg, állanak, hanem fejnak eddig es A kínai nehézs és akut forme, az szines fajok rendezést kíván egy magasabb fejlődésű nemze aralnia, hovator ságtan már fel mánya világos népeket, tekint ságokra, egyfor vetségbe.

Ha megkise fölött erőszakka títne ki. Mert Senki nem gon lágbirodalom he kívül a demokri tanak. Wilson önrendelkezési nak a megszab demokratikus o hogy a kormány nem a minőség kifogásokat is ban ez ellen a hogyan bujhatt elfogadták, vég ség, amellyel nevelése. De m időnként a hát öntudatának az fejlődik, mielőt zisához.

Minthogy a manák fogadták bármilyen rossz hogy a világ j dig ez a kilátá pesztöb probl végzetes voln nézve, látjuk? hogy milyen n szineseknek ön telen jogával

Ha a fehér politikai és ga gyobb számu sák, ugy nem világszerveked boruhoz fog ve szőnyűségétől visszariad. Te dolgok idáig fe

Antalását

Antalását

látom szuverenitási biztonságunk csökkenését a nemzetközi bíróság emberi jogok tisztegaranciáit és az béke fentartása teosítókat szerezu

rábbi, hogy az állá- arítása és a surlódá- shingtoni konferen- tótt, amelyek nem- könyebbségeket je- lőmozdítását a nem- bizalomnak. Egy- nk, amelyen e nagy- újabb haladást re-

ely bizonyos tekin- emlékeztet. Kis, je- nyi élt-tel, frissre- szint, ötletet tud- kelléktárból egy- n hihetjük: Török- gyobb lélegzetű dol- keserűnyés szatirja leoldóltre kap. meg- hogy szinte a gra- mak Stülris tekin- angnélküli, kifeje- aki en első köny- meg fogja hódítani olvasó közönségét, a nyelvterületen a humoreszket ke- el.

ban is megkapó, iz- Nándor szellemes, lisztik. (s.)

let, mert

TT

gyái

obak

rtjai vonultak végig iss izzásában nem tani, mint amennyi g volt. Aztán to- sználmas cókók-

Benjámín a házak ahol már minden levelek takarták a a jegyesét, amint ajámín hozzáment. tkal és kipirult or- lott meg, a fejét engeteg dolga van, min éhes volt és k neki enni, kiment okat tudott, azzal örtendő dolgok, ame- nosódó, színes fol- kodni valót adtak dta maga elé az keresztyények, se szorító, se vessző- őryúségesen em- az apját egy ál- miatt kinpadra esolták Nürnberg- t egy éjszakán a Eledanyja sokszor mint boszorkányt felő szelid asszony agység után való el.

gja harsant. Egy- an azt kérdezte, vetik úgy meg a ayre jutni.

tezik.

Emberhullámzás a Földközi-tengertől a Csendes Oceanig

Ezt a cikket, amely élesen világít rá az ázsiai hatalmas néptömegek törekvéseire és irányt mutat a fehér és színes fajok egymással való viszonyában, Pibilip Snowden, az angol munkáspárt vezetőtagja, a volt Macdonald-kormány pénzügyminisztere írta.

A legsúlyosabb probléma, amellyel a világ és különösen a nyugati nemzetek ma szemben állanak: az elnyomott fajok felébredése. Bármilyen fontos is legyen Európa békéje, — ez a kérdés semmitmondóvá törpül a faji probléma veszélyével szemben. A világháború felkeltette a faji öntudat szunnyadó ösztöneit.

A Földközi-tenger partjaitól a Csendes Óceán nyugati fővénység az ázsiai népek százmilliói lángolnak új ideáloktól és követelésektől. Gazdasági okok olyan érzelmeket lobbantottak lángra, amelyek a fehér és a színes faj nyílt konfliktusával fenyegetnek. A fehér hódítók és uralkodók elönyömlés, előbb vagy utóbb, szükségszerűen lázadásba kell, hogy vezessen. Amíg az elnyomottak tudatlanok és műveletlenek voltak, addig könnyen aláretették magukat a hódító hatalmak magasabb intelligenciájának és gazdagabb eszközeinek. Amikor azonban az elnyomott népek már elérkeztek egy magasabb intelligencia fokához és megérték az önkormányzatra, felvetődött az a kérdés, vajjon ezeket a hatalmas területeket kívülről, vagy belülről kormányozzuk-e tovább.

A fehér fajnak az a régi hite, hogy az ő hivatása „a világ beépítése”, folyton növekvő ellentmondásra talál. Már nemcsak azok a népek támadják ezt meg, amelyek politikai elnyomtatás alatt állanak, hanem azok is, amelyek fölött a fehér fajnak eddig csupán gazdasági szuverenitása volt. A kínai nehézségeknek is ez az alapvető oka. Az az akut forma, amelyben a fehér fajnak a sárga és színes fajokhoz való viszonya jelentkezik, sürgős rendezést kíván. Azt a régi ideát, amely szerint egy magasabb civilizációja és haladottabb gazdasági fejlődésű nemzetnek jogában áll a többi világot uralnia, hovatovább önként fel kell adni. A világban már fel is adták. A Népszövetség alkotmánya világos példája ennek a fejlődésnek. A népeket, tekintet nélkül színükre, fajukra és nagyságukra, egyforma joggal vették fel ebbe a szövetségbe.

Ha megkísérelnénk a fehér faj uralmát a színes fölött erőszakkal fentartani, ez a kísérlet balul fut ki. Mert itt éppen hogy a számról van szó. Senki nem gondol például arra, hogy az angol világbirodalom hétféle lakói közül hal színes. Ezenkívül a demokratikus eszmék egész Ázsiában hódítanak. Wilson elnök híres kijelentése „a népek önrendelkezési jogáról” valamennyi elnyomott fajra a megszabadulás Magna Chartáját jelenti. A demokratikus országok elfogadták azt az elvet, hogy a kormányok mindenütt a mennyiséget és nem a minőséget kell hogy képviseljék. Bármilyen kifogásokat is emeljenek elméletben és gyakorlatban ez ellen az elv ellen, egyáltalában nem látjuk, hogyan bújhatunk ki alkalmazása alól. Ha egyszer elfogadják, végig kell csinálni. Az egyetlen lehetőség, amellyel veszélyeit csökkenthetjük: a népek szervezése. De még ennek az utnak is meg vannak előfeltételei a hátrányai és veszélyei. Az egyéni jogok elutasításának az a sajátossága, hogy már azelőtt kifejleszkedik, mielőtt még értenének helyes alkalmazásához.

Mint hogy az arányszám elvét kormányzási formának fogadták el, nem lehet kitérni az elől — bármilyen rosszul is essék az a fehér fajoknak, — hogy a világ jövője a színes fajoknál van. Már pedig ez a kilátás a legnyugtalanítóbb és a legelkémezhetőbb problémákat veti fel. De hát valóban olyan vézetes volna ez, mint ahogyan azt, felületesen nézve, látjuk? A felelet erre a kérdésre attól függ, hogy milyen magatartást tanúsítanak a fehérek a színeseknek önállóságra és egyenlőségre való kétségtelen jogával szemben.

Ha a fehérek nyakasan ragaszkodnak ahhoz, hogy politikai és gazdasági uralmukat a végtelenségig a nagyobb számu színes fajok fölött továbbra is fentartsák, úgy nem következhet be más, mint egy fehérvilágszervezkedés a színesek ellen, ami végül is háborúhoz fog vezetni, olyan háborúhoz, amelynek szörnyűségeitől és erőszakosságától a fantázia is visszariad. Természetesen nem szükséges, hogy a dolgok idáig fejlődjenek. Nem fognak idáig fejlődni,

ha az elnyomottaknak megfelelő részt biztosítunk saját országaik kormányzásában és hogyha időközben, megfelelő neveléssel, előkészítjük őket a végleges önkormányzatra.

A fehér és színes faj között fennálló antagonizmus gyökere a valóságban inkább gazdasági, mint faji természetű. A színes fajok ráábredtek a gazdasági kizsákmányoltságra, a fehér fajok pedig észrevették azokat az akadályokat, amelyek a hatalmas fárga fajták, a japánok és a kínaiak tovább kihasználása elé tornyosulnak. Ezek a népek felismerték, hogy a szintük az, amely gazdasági leigázásba hajtja őket és ezért a színi jegyében szövetkeztek egymással. Ha nem éreznék ezt a közös gazdasági kizsákmányoltságot, nem tekintenék a szint és a fajt a kisebbbértékűség jegyének és akkor faji öntudatuk sem volna a fehérekkel szem-

ben annyira ellenséges.

A faji különbözőségek, az eltérő történelmek és a nemzeti különvalóságok nagy értéket jelentenek a világ számára. Nem kívánatos és azt hiszem, nem is lehetséges, hogy ezeket a különbözőségeket eltüntessük és az összes népeket egyformává tegyük. Egészen valószínűtlennek tartom, amit egyesek hisznek, nevezetesen, hogy Kelet és Nyugat problémáját a fajok házasság útján való keverésével meg lehessen oldani. Nem, ezt a nehéz kérdést csak akkor lehet megoldani, ha elismerjük, hogy minden ember egyformán született és hogy, Lincoln szavaival élve, egyik ember sem elég tökéletes ahhoz, hogy a másikon, annak beleegyezése nélkül, uralkodjék, aminthogy egyik nemzetnek sincsen joga ahhoz, hogy a másiktól az egyenjogúságot megvonja.

Zinovjev nyomtalanul eltűnt Moszkvából

Retorzióképen elfogták a megszökött népbiztos politikai hiveit

(Moszkva, február 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az az életre-halálra menő harc, amely a szovjetkormányban hosszabb idő óta folyik, váratlanul olyan fázisba jutott, amely sorsdöntő lehet nemcsak Oroszországra, de az egész világpolitika legközelebbi kialakulására. Zinovjev népbiztos, a harmadik internacionálé elnöke váratlanul eltűnt az orosz fővárosból és senki sem tudja, mi történt vele.

Mint ismeretes, a népbiztosok tanácsában két tábor áll szemben a mai rezsimmel. Troztkij és hivei a jobboldali orientációt képviselik Stalin és Rykow államkapitalizmusával szemben, míg Zinovjev és táborá a kommunista párt legszélsőségesebb

sármányát alkotják. Zinovjev a harmadik internacionálé kongresszusa óta bukott ember és ellenfelei már arra kerültek, hogy hiveivel együtt Szibériába deportálják. Addig is internálták Zinovjevet a fővárosban. Minden lépését figyelemmel kísérték és mégis sikerült Moszkvát elhagynia a kormány tudta nélkül.

Zinovjev eltűnésének híre óriási konsternációt keltett. A népbiztosok tanácsa retorzióképen azonnal elfogatta Zinovjev összes barátait. Petrograd vezetőségéből eltávolították az összes főtisztviselőket, akiket azzal lehet gyanneítani, hogy Zinovjev hivei. A veszedelmeknek nyilvánított Zinovjev-pártiakat internálni fogják.

Gazdasági krízis Tel-Avivban

Wolfgang Weisl cikke a hirtelen nagyranőtt város súlyos küzdelmeiről

(Cluj-Kolozsvár, február 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hetek óta keringenek krízis-hírek Palesztináról, hogy az országban egyre nő a munkanélküliség és az egész gazdasági életben bizonyos stagnálás állott be. A hivatalos jelentések nem igen tettek említést erről, de a Palesztinából és főképpen Tel-Avivból érkező magánlevelek sűrűn emlékeztetnek meg a súlyosbó gazdasági helyzetről. Most a harcostollu Wolfgang Weisl egy hosszabb cikket írt a „Neue Freie Presse”-ben a tel-avivi helyzetről. Annak ellenére, hogy Weisl cikkének bizonyos beállítottága van és nem fogadható el abszolút objektívnek, mégis annyi kétségtelentül megállapítható, hogy Tel-Avivban jelenleg nagyméretű gazdasági pangás észlelhető.

Nekünk kötelességünk a nagyközönséget teljes objektivitással tájékoztatni a Palesztinában történő eseményekről és akkor is meg kell írunk a tiszta valóságot, ha az nem is örvedetes. Azonban még Wolfgang Weisl pesszimistikus cikke is utmutatásul szolgálhat nekünk egy irányban: a krízis, amelyről beszélnek, nem vonatkoztatható egész Palesztinára és nyilván csak Tel-Avivra lokalizálódik. Minden józanul gondolkodó ember előtt nyilvánvaló kell legyen, hogy Palesztina egészséges felépítése csakis az erőteljes mezőgazdasági telepítés útján érhető el. A városi telepítés csak egy jól megalapozott mezőgazdasági kolonizáció nyomán lehet valóban eredményes és tartós. A tel-avivi krízisből számunkra a legfontosabb tanulság az, hogy a Keren Hajjeszódót és a Keren Kajemetet, az országépítés e két fontos eszközét a mainál fokozottabb mértékben kell erősíteni, mert csakis ezek az alapok tudják elejét venni annak, hogy nemcsak Tel-Avivban, hanem egész Palesztinában valóban komoly krízis álljon be.

Wolfgang Weisl cikke egyébként így szól:

Tizenhat évvel ezelőtt a Jaffától északra elterülő homokpusztán egy kertváros negyed alapkövét raktak le. Ezt az új városrészt büszke szóval Tel-Avivnak — Tavasz dombjának — nevezték el. 1923-ban Jaffa „városnegyedének”, amely időközben önálló várossá fejlődött, több mint tizenötezer lakosa volt, 1924 végén már huszonegyezer és 1926 elején már több mint negyvenezer ütt tányát Tel-Avivban. Már akadt is számtalan grafikon, amely a város jövő fejlődését az eddigi fejlődés „analógiájával” jósolta be és hatalmas vörös plakatokról hirdette: 1927-ben százezer lakos, 1928-ban kétszázezer lakos és így tovább. A telekárak hallatlan magásra szöktek, száz és száz kereskedő, ezer és ezer munkás telepedett le és akkor... jött

a „krízis”, amely ma félig halott várossá tette Tel-Avivot.

A krízis a cionista „Anglo-Palestina Company” hitelmegszorító intézkedéseinek életbe léptetésével kezdődött, amely példát az „Anglo-Egyptian Bank” is követte. A krízist súlyosbította a sziriai felkelés visszahatása, amely a Sziríával való kereskedelmi forgalmat háttérbe szorította. Még jobban súlyosbította a krízist az az ostoba új törvény, amely a tehetősebb bevándorlónak is megnehezíti a beutazását. Emiatt pang az építkezés Tel-Avivban, amely decemberben pont a fele volt az októberi teljesítménynek. Az építőmunka pangása munkanélküliséghez vezetett, egyedül Tel-Avivban kétezer munkanélküli van. A munkanélküliség miatt elvesztették egzisztenciájukat a kiskereskedők és kisiparosok is, ami teljessé teszi a krízis körforgását.

Lengyelországban egy új törvény korlátozza az idegen valuták vásárlását. A lengyel zsidóság emiatt nem tudja effaktuálni átutalásait azokhoz a társaságokhoz, amelyek útján földet vásárol, ami szintén nyomasztóvá teszi a pénzhíányt. Egyre több és több munkás marad kenyér nélkül. A pénzsűke katasztrófális lesz. Majdnem teljesen kész házak maradnak befejezetlenül. Az építkezési anyagszállítók, akik eddig hosszulejáratu kölcsönt nyújtottak, kénytelenek erősen korlátozni a hitelt. Októberben a községi tanács kilencvenegy építkezési engedélyt adott ki, 18 ezer kvadrátméter építkezési felületre, novemberben 82 engedélyt 21 ezer kvadrátméter, decemberben mindössze hatvanöt engedélyt 12 ezer kvadrátméter építkezési felületre. Az építkezések ezen megszorítása súlyosan érinti a várost is, amelynek egyik főjöveldelme éppen az építkezések után befolyó adó volt. A városnak is vannak adósságai különböző szállítóknál, amelyeket nem tud fizetni, mert a város pénztára teljesen üres.

Tel-Avivban, amelynek polgármestere a város alapítója, Diezengof, a munkásság alkotja a lakosság többségét. Diezengof azonban tulontul polgári gondolkodású. Naggyá tette a várost, amialatt a beköltözés szabadságának semmiféle korlátozását sem tűrte el. Ha ezer szatócs akart egyszerre letelepedni a városba, jó, nekik meg kell legyen a magukhoz való eszük, nem a városnak kell beleavatkozni szándékaikba. A legfontosabb, hogy mennél többen jöjjenek Tel-Avivba és tegyék minél nagyobbá a várost. Körülbelül így hangzott eddig Diezengof programja.

Ez a program mindaddig, amíg tehetősebb emberek jöttek a városba, bevált. De a tehe-

tős bevándorlás egyszerre megcsappant és a munkanélküliség egyre nagyobb lett. A városi tanács szocialista többsége megszavazta a tandíj eltörlesztését, ehelyett kikényszerítette a városi költségvetés nyolcvanezer fontról százhuszezer fontra való felemelését, amit az adóprás könyörtelen megszorításával ért el, úgy, hogy a szocialisták új budgetterve szerint a város egy lakójára három font városi adó esik. Az így nyert adópluszról akarják a munkanélküliség letörlesztését célzó középítkezéseket elvégezni. Csak hogy erre kevés a pénz. Diesengoffot lezavarták, a polgármester lemondott és két hét óta munkások kormányozzák Tel-Avivot.

A krízis okai azonban sokkal mélyebben fekszenek. Kiskereskedők, kispolgárok és nagyvállalkozók seregltek össze Tel-Avivban, mert ott találják meg a legnagyobb kényelmet, a

legnagyobb biztonságot és ami szintén nem kevésbé fontos, a legtöbb ismerőst. Nemzetgazdák mindig felemelték szavukat a kiskereskedelem e tultengése ellen. Egész Tel-Aviv nemcsak szószentként épült homokra, de képletesen is homokon épült anélkül, hogy elegendő bázisa lett volna anyagi egzisztenciájának. Tel-Aviv Hinterlandja egy tucat zsidó mezőgazdasági kolónia, körülbelül tizenötezer emberrel és az arab Jaffa. Ebből a Hinterlandból azonban nem képes negyvenezer ember tartósan egzisztálni.

Csak két kiút van a mai krízisből: vagy sikerül legalább kétezer városi munkást áttelepíteni a kolóniákba, vagy fel kell lendíteni Tel-Aviv továbbfejlesztését. Mind a kettőhöz azonban pénz kell. S a pénzt elsősorban a Keren Hajjészódnak kellene adnia.

Németországban eltörlik a listás szavazást

Hetvenezer választóra jut egy mandátum

(Berlin, február 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A német birodalmi belügyminisztériumban most készítettek el az új választói javaslatot. Eszerint eltörlik az eddig divított választási rendszert és a listákra való szavazás helyett bevezetik az egyéni választást abból a célból, hogy minél világosabb többségi arányokat érjessenek el. Az arányos szavazás alapelvein azonban nem változtatnak és a maradék szavazatok elosztására más, célravezetőbb rendszert honosítanak meg. Az eddigi nagy választókerületeket kisebbekre fogják felosztani. A törvényjavaslat szerint Németországnak százötvenhat választókerülete lesz és minden hetvenezer szavazatra egy birodalmi képviselő fog jutni. A Reichstagba pedig együttvéve 392 képviselőt fognak választani.

Legbűszkébb azonban a francia hadvezetőség egy olyan bombavető repülőgépre, amely leginkább arra szolgál, hogy gáz és gyújtóbombákat dobjon le. Az iraki harcokban az angolok nagy eredménnyel használták a szállító repülőket s ma már ott tartunk, hogy négyszáz repülőgéppel egy egész divízió gyalogságot lehet egyik helyről a másikra szállítani. Közben sokat dolgoztak a repülőgépek gyorsításának fokozásán és ma már olyan repülőgépek fölött rendelkeznek egyes hadvezetőségek, amelyek óránként háromszáz kilométerrel is nagyobb utat tudnak berepülni. A jövőben nem olajjal és benzinnel, hanem elektromossággal fogják a gépeket hajtani, sőt rádióval is. A wembleyi kiállításon már bemutattak egy motort, amelyet rádió hajtott.

Gépszörnyetegek, robbanó levegő, mesterséges villám és repülőgépek döntik el a jövő háborúját

Angliában felfedezték az új tankot, amely óránként 15 mérföldet fut. Gépfegyvert és rádiót kap a rendőrség

(Cluj-Kolozsvár, február 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Washingtonból azt a hírt hozza a táviró, hogy Amerika mindenáron garantálni akarja a világbékét. Ugyanekkor az európai sajtó a jövő háború rémét idézi a modern technika legfrissebb találmányaival. Az a mérhetetlen kontraszt, amely a két hír között fennáll, mutatja legjobban, hogy milyen komoly a békeszándék az agyongyőrt Európában.

Angliában hosszas kísérletezés után egy olyan tankot találtak fel, amely óránként tizenöt mérföldet tesz meg, vagyis az ötszörösét annak a sebességnek, amit a legfejlettebb háborubeli tankkal elérni lehetett. Ugyancsak itt terveztek meg a jövő háború újfajta futóárkait. Olyan gépeket konstruáltak, amelyek percek alatt fel tudják ásni a földet, úgy, hogy azonnal megszállhatók legyenek katonasággal. Ezentul nem dinamitot fognak használni a robbantásokhoz. A robbanó anyagoknak nagy tömegekben való felhalmozódása ugyanis légi támadások ellen nincsen kellőleg biztosítva. A jövőben olyan lövedékekkel fognak operálni, amelyek folyékony levegővel telítettek. Ez a robbanó anyag sokkal biztonságosabb és könnyen előállítható. Hatalmas sziklákat lehet általuk eltávolítani.

Angliában gondoskodnak továbbá a lázadások gyors mechanikai elnyomásáról. Az ottani újságok szerint a jövő rendőre valószínűleg gép lesz. A rendőr fel lesz szerelve rádióval, antennával, ellenőrző műszerekkel, gázkészülékkel és egy kis gépfegyverrel. Az amerikai mechanikusok most azon mesterkednek, hogy feltaláljanak egy készüléket, amelynek segítségével mesterséges villámokat lehet előidézni az elemiség municiója és élelmiszerraktárai közelében. Tudvalevő, hogy laboratóriumokban már most is elő lehet állítani többmillió voltos villámokat.

Legnagyobb jelentőség a jövő háborúban a léghajózásra vár. Amerikának e tekintetben vezető szerepe van. Oliver Simons mérnök egy tudományos társulatban felolvasást tartott és ennek során kifejtette, hogy tíz év múlva bizonyára lesz százezer tonnás repülőgépünk, két olyan motorral, amelyek mindegyike haterzer lóerőt tud kifejteni. Amikor egy ilyen készülék a levegőben van, teljesen elegendő lesz hatvan százaléka a motorok teljesítményének ahhoz, hogy teljes gyorsasággal repülhessen. A szükségessé váló repülőgépek nem fogják ismerni. Az új típusú repülőgépek két emeletnyire lesznek és bennük százegynéhány utas fog tudni utazni.

Minden kultúrországban lázas munka fo-

lyik a katonai laboratóriumokban és mindenütt az a tendencia, hogy a jövőben a háborút ne földön és vizen, hanem a levegőben vívják meg. Franciaországnak ma hatezernél több legmodernebb aeroplánja van.

Legbűszkébb azonban a francia hadvezetőség egy olyan bombavető repülőgépre, amely leginkább arra szolgál, hogy gáz és gyújtóbombákat dobjon le. Az iraki harcokban az angolok nagy eredménnyel használták a szállító repülőket s ma már ott tartunk, hogy négyszáz repülőgéppel egy egész divízió gyalogságot lehet egyik helyről a másikra szállítani. Közben sokat dolgoztak a repülőgépek gyorsításának fokozásán és ma már olyan repülőgépek fölött rendelkeznek egyes hadvezetőségek, amelyek óránként háromszáz kilométerrel is nagyobb utat tudnak berepülni. A jövőben nem olajjal és benzinnel, hanem elektromossággal fogják a gépeket hajtani, sőt rádióval is. A wembleyi kiállításon már bemutattak egy motort, amelyet rádió hajtott.

A repülésnek egy fontos problémáját, a sötétben való repülést is meg fogják oldani. Egy híres német optikai cég a közelmúltban egy olyan repülőgépre szerelhető lámpát állított elő, amely kétmillió gyertya-villágosságot ad. Azon is kísérleteznek, hogy több léghajót és repülőgépet összekapcsoljanak. Nagy szerep vár a jövő háborújában a gázra. Edwin H. Hull amerikai vegyész szomorú rajzát adja ennek:

„A jövő háború — írja — a legnagyobb csendben fog lezajlani és csak az elégettek és megvakítottak jajgatása fog hallatszani. A háborúk hadiszállásai laboratóriumok lesznek, ahol előállítják majd azokat a gyilkos vegyi cikkeket, amelyek repülőkről hajtának le védtelen városok embereire.

A washingtoni konferencia megtiltotta ugyan a mérgező gázok használatát, mégis az edgewoodi arsenálban naponta kétezer gázmaszkot állítanak elő, rengeteg acetilint arra a célra, hogy ezekből a legveszedelmesebb mérgeket állítsák elő. Az amerikai Lewisit mérgező pusztító ereje felülmúlhatatlan. Tizenkét Lewisit-bombával Berlint, vagy Chicagót a földdel hasonlóvá lehet tenni. Ez a gáz behatol mindenüvé, a vízbe, a pincékbe, a falak közé és nincs élő lény, amely ellenállni tudna hatásának. Az eddig elkészített fojtógázok száma meghaladja az ezret.

* Ügyvédi hír. Dr. Eugen Francovici ügyvéd Bucurestiben irodáját Calea Victoriei 50. Pasagiul Victoriei Scara A. alá helyezte át.

ZSIDÓ KÖZÉLET

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári csoportjának közgyűlése

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helyi csoportja január 30-án tartotta meg rendezésű választmányi ülését a helyi csoport Calea Regale Ferdinand 48. sz. alatti hivatalos helyiségében Ausländer Lajos elnökölte alatt. Napirend előtt dr. Szőnyi Géza tartott előadást a cionista világpolitika mai helyzetéről. Vázolta a Világszervezet vezetőségének kérdését, rámutatott a német és lengyel zsidóságra nehezítő gazdasági válság következményeire, ismertette a Világszervezet és a Népszövetség, valamint a Vatikán közötti viszony állandó javulását. Weisz Oszkár a titkári jelentés olvasta fel, amely a helyi csoport tagjainak folytonos növekedéséről számolt be. Weinberger Nándor főtitkár a Szövetség politikai tevékenységéről és választási készülődéséről tartott beszámolót. A zsidóságnak — ugymond — a községi választásokra egységesen kell felvonulnia, mert most sorsdöntő jelentőséggel bír az, hogy céltudatosan és egységesen haladjunk a helyes úton. A vezetőség éber figyelemmel kíséri az eseményeket és elvárja, hogy felhívását minden zsidó követni fogja. Uj korszak előtt állunk, amelyben emancipálóunk kell magunkat a politikai éretlenség és mások gyámkodása alól és meg kell szünnie annak, hogy az ilyenkor mindig felbukkanó felelőtlen önzérek irányítsák a zsidóságot.

Löwinger Jakab biztosítja a vezetőséget a zsidó iparosság hűségéről, amely mint egy ember fogja követni, mert garanciát lát a zsidó választási blokkban arra, hogy az iparosság érdekei védelemre fognak találni. Schönberger Menassé dr. nagyszabású előadásban ismerteti a központi zsidó választási blokk tárgyalásait. Hatásos érvekkel bizonyítja a tömörülés és az egység szükségességét. Önámítás volna félreismerni, — ugymond — azokat a súlyos és a zsidó existenciák életére menő fontosságú, amelylyel a községi választások kimenetelét Kolozsvár zsidó lakosságára bír. Nem lehet reánk nézve közömböz, hogy helye: kapunk-e a községi tanácsokban a minket megillető számban. Arra is törekednünk kell, hogy a többi pártok jelöltjei is azok sorából kerüljenek ki, akiknek személyében legtöbb garanciát látunk a zsidó polgárok szabad fejlődésére és minden más polgárral való egyenlő elbánásra.

Weinberger Nándor a február 7-én Désen tartandó körzeti konferenciáról tesz jelentést. Javaslatára a választmány köteletségévé teszi valamennyi delegátusnak a dési konferencián való megjelenést és erre azonkívül kiküldi a helyi csoport elnökségét és ügyosztályainak referenseit. Léb Jenő a Tarbut-iskolák kérdéséről beszél és figyelmébe ajánlja a választmánynak, hogy a helyi csoport erélyes kézzel nyuljon az iskolakérdéshez és minden befolyásával hasson oda, hogy az iskola ne kerüljön olyan kezbe, amelyek nem biztosítják gyermekeink nemzeti nevelését. A választmány a kérdést a legközelebbi vezetőségi ülésen fogja tárgyalni. A választmány ezután a kultúrelőadások számára szükségessé vált nagyobb helyiség megszerzésének kérdéséről tárgyalta, amire Eisenstädter Pülöp, Kertész Márton, dr. Erdélyi Dávid és dr. Erzmán Béla szóltak hozzá. A választmány határozata szerint a kultúrelőadásokat egyelőre továbbra is a kongresszusi hitközség teli matarmében tartják meg.

A kolozsvári körzeti konferenciája

A február 7-én, vasárnap délelőtt Désen megtartandó körzeti konferenciával kapcsolatban a dési helyi csoport vezetősége ezután közli, hogy a konferencia tárgyalásaira, hallgatóság számára is van fenntartott hely. A konferencia pontosan féltizenegy órakor veszi kezdetét, amely időpontig a tárgyalások zavartalan folytathatása végett a látogató közönségnek el kell foglalnia helyét, mert a konferencia megnyitása után, a terembe vezető ajtókat elzárják. A dési konferencián a kolozsvári körzeti Palesztina ligái is képviseltetni fogják magukat.

A tasnádi Aviva kultúrestélye

Tudósítónk jelenti: A tasnádi Avivacsoport január 31-én este a Royal nagyteremben nagyszabású kultúrestélyt rendezett a KKL és az ifjúsági kulturális javára. A tasnádi Avivának ez már harmadik nagy rendezvénye, amellyel kiváló erkölcsi és anyagi sikert ért el. A város legelőkelőbb zsidó, román és magyar intelligenciája szép számban jelent meg az estélyen. A programot nagyrészt az Aviva-leányok adták elő, de az újonnan alakult Barisszia tagjai is kivették részüket a mű-

sor összeállít a központi Keller Rózsa szavalt bálonka, az önekelte el Magduska é táncduettet drámai szín Neumann Gross Lil Keller Sany nyáján jól Mancsi ismer után Keller nak „Uj ta reggelig tar dezésében I lelkes és o Sárka nagy

A

A petroz éves fennáll nia“ termé mősoros tea a helyi csoport Bartfeld E Gynla jiddi ból álló léa frenetikus s mig Kóvá vigjátékban közönséget. mezes, ének száma, mege kar és tárn Horváth Si kat illeti D özv. Dávid mint a Ceir tek ki elis keny összegy zsidó kultúr

zsidó leánye január 31 é vételével. A kie'égítette. Röviden öss problémáit é A „Sába kir multat elev szavalt egy Lukrecia Bo ger Gyuszi, Széke y Klá ki. Rádió-hu Szünet után Ügyesen zon zsike és Spé ügyes volt, szotta Kelem Helén. A „rinthy tréfa. Bubi, Szineta dor, Stern S jes sikerrel Szellelesen Irén és Hart kezett, mely szab'su estél fe'd Helén, Amália a Pr rendező gr'd mellett és Sp

Cluj,

„legmo

Hómeró

**Nemzeti Szövetség
Tanácskozásának közgyűlése**

A Nemzeti Szövetség kolozsvári közgyűlése február 2-án tartotta meg rendes közgyűlését. A közgyűlésen részt vett a szervezet vezetői és a közgyűlés tagjai. A közgyűlésen a szervezet működéséről és a jövő feladatairól tartott beszédet a szervezet elnöke, Dr. Weisz Mendel. A közgyűlésen a szervezet tagjai is részt vettek. A közgyűlésen a szervezet tagjai is részt vettek.

A közgyűlésen a szervezet tagjai is részt vettek. A közgyűlésen a szervezet tagjai is részt vettek. A közgyűlésen a szervezet tagjai is részt vettek. A közgyűlésen a szervezet tagjai is részt vettek.

A közgyűlésen a szervezet tagjai is részt vettek. A közgyűlésen a szervezet tagjai is részt vettek. A közgyűlésen a szervezet tagjai is részt vettek. A közgyűlésen a szervezet tagjai is részt vettek.

A közgyűlésen a szervezet tagjai is részt vettek. A közgyűlésen a szervezet tagjai is részt vettek. A közgyűlésen a szervezet tagjai is részt vettek. A közgyűlésen a szervezet tagjai is részt vettek.

**Rövidesen megvalósul a máramarosi kolónia
Mit végeztek a Palesztinában járt kiküldöttek?**

(Cluj-Kolozsvár, február 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kezdeményezésére Palesztinában egy máramarosi kolónia van kialakulóban. Erre az alakulásra az első impulzust Székely Bélának az Uj Keletben megjelent máramarosi cikkei adták. Később ezt az eszmét dr. Friedemann, a Keren Hajjeszód Erdélyben járt megbízottja is melegen fölkarolta és úgy a cionista kongresszuson Bécsben, valamint Palesztinában az illetékes körök figyelmébe ajánlotta a dolgot, igénytelen máramarosi zsidóságának a fölkarolását. A Keren Hajjeszód reprezentánsa saját tapasztalatai alapján referált mindenütt. Kiemelte a máramarosiak különös alkalmasságát a településre. A jóindulatú intervenció eredményeképpen szűkített máramarosi család képviselőiben egy négytagú delegációt ment Palesztinába, hogy az Émekben való le-

település lehetőségeit a helyszínen tanulmányozhassa. A cionista exekutive szakemberei meggyőződtek róla, hogy mezőgazdasági munkára alig van jobb emberanyag és a maguk részéről szintén melegen támogatják a máramarosiak akcióját. A küldöttség két tagja hazérkezett, ketten a letelepülés előkészületére továbbra is ottmaradtak. Az exekutive azt javasolta, hogy a nagyobb és módosabb családokat a lehetőséghez képest előbb telepítsék le és pedig a Keren Kajemet-földekre. Azt hiszik, hogy a telepesek leg többje rendelkezik 250-300 font sterling fölött és a Keren Hajjeszód — amennyire az a mostani költségvetésbe beilleszthető lesz — ugyanannyit fog folyósítani számukra. A telepesek már a közeli hetekben Konstanzán át el is utaznak Palesztinába.

A petrozséni mizrachista ifjuság

A petrozséni Ceiré Mizrachista ifjusági egyesület egy éves fennállása alkalmából január 26-án, az „Uránia” termében, anyagilag és erkölcsileg jól sikerült műsoros teaestélyt rendezett. Halmos Brunó dr.-nak, a helyesoport elnökének mélyenjáró megnyitóját követően Bartfeld Erich mondott héber beszédet, Rosenberg Gyula jiddis és román dalokat énekelt. A husz tagból álló leány énekharos és jiddis egyvelege frenetikus sikert ért el. Gánád Sári szépen énekelt, míg Kóvári magánzómmal és 1 egyfelvonásos vigjátékban Moskovits Hellával nevetették meg a közönséget. Horváth Iboly és Morvai Magda jelmez, énekes táncoktató volt az est kimgasló száma, megérdemelt, nagy sikerük volt. A gyermekhar és táncszámok betanításáért Bieber József, Horváth Samu és Rosenberg Zsiga barissziaiuncokat illeti dicséret. A büfében Grünfeld Dezsóné, özv. David Hermanné és Bieber Nátháné, valamint a Ceirot Mizrachista leányegyesület tagjai fejtettek ki elismerésemélt munkát. Az est jelentékeny összeget juttatott a K. K. L. nek, valamint zsidó kulturális intézményeknek.

A zilahi

zsidó leányegyesület Aviva-Barisszia műsoros táncestélye január 31-én zajlott le előkelő nagy közönség részvételével. Az előadás a legnagyobb igényeket is kielégítette. Prologot mondott dr. Rosenfeld Béa. Röviden összefoglalta a zsidóság súlyos és nagy problémáit és rávilágított a zsidóság kötelességeire. A „Sáta királynője” előkép a nagy történelmi mulat elevenítette meg. Közvetlenül és bájosan szavalt egy román költeményt Rácz Manyika. Lukrecia Borgia operából énekelt a 11 éves Hadinger Gyuszi, zongorán kísérte Rosenfeld Helén. Székely Klára táncfantáziája nagy hatást váltott ki. Rádió-humoreszket adott elő Hartstein Ignác. Szünet után a cionizmusról beszélt Sugár László. Folyton zongorázott Fried Margitka, Weisz Bözsi és Spéter Bubi tangó táncduettje nagyon ügyes volt. Cavaleria rusticana-duett: csellón játszott Kelemen Sándor, zongorán kísérte Rosenfeld Helén. A „Visszakérem az iskolapénzt” című Karinthytrefa. Szereplők: Hartstein Miklós, Spéter Bubi, színétár Endre, Hartstein Ignác, Katz Nándor, Stern Sándor, Grünfeld József, mindegyik teljes sikerrel igyekezett megfelelni kötelességének. Szellelesen konferáltak Spéter Bubi, Hoffmann Irén és Hartstein Miklós. Műsor után tánc következett, mely a reggeli órákban ért véget. A nagy-szabású estély megrendezésének a munkáját Rosenfeld Helén, a leányegyesület elnöknője, Margulies Amália a Pro Palesztina-liga elnöknője, a Barisszia rendező gárdája Weisz László rós rison vezetése mellett és Spéter Bubi végezték.

Megingott az egységes ellenzéki front?

Elhalasztották a megegyezés perfektualását és a kormánylista összeállítását. A nemzeti párt és a parasztpárt magyarázó kommunikéje

(Bucuresti-Bukarest, február 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az eredeti program szerint tudvalevőleg ma kellett volna az egyesült ellenzéki pártoknak a megkötött paktum ügyében végleges kommuniké kiadni és a közös miniszteri listát összeállítani. Feltűnést keltett, hogy a pártok ezt az eredeti programot nem tartották be és a paktum megkötéséről szóló végleges kommuniké megszüvegezését, valamint a kormánylista összeállítását a községi választások lezajlása utánra halasztották. Liberális körökben ezt az elodázást már szakításnak minősítik és azt a hirt terjesztik, hogy az ellenzéki front felbomlott.

A parasztpárt és a nemzeti párt végrehajtóbizottsága az elhalasztásról a következő kis kommunikéket adta ki:

„Mindkét párt vezérlobizottsága február 2-án, délelőtt 9 órakor összeült és rövid tanácskozás után a következő határozatot hozta:

Figyelembevételével, hogy mindkét párt vezetőemberei, részint a községi választásokkal kapcsolatos propaganda miatt, részint más elfoglaltságból, távol vannak a tóvárosból, másrészt minthogy mindkét pártot lefoglalja a községi választások előkészítése, — elhatározták, hogy a már hozott elvi határozat fentartásával a két párt kormányzási kollaborációs programjának részletekérdéseit a községi választások után fogják megvitatni.”

Egyetlen antantkatonasincs már Kölnben

A megszálló csapatok kiűrtették Bonnt és Homburgot is. Felszabadulási ünnepeiket rendez a német lakosság

(Köln, február 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Köln ma már teljesen mentes a megszállócsapatoktól. A délután folyamán az angol katonaság, a zenekar hangjai mellett, a főhadiszállás elé vonult és a parancsnokló tábornokkal szemben foglalt állást. Az utolsó csapatok elvonulásának megszervezésére hatalmas tömeg verődött össze az angol parancsnokság épületénél. Kézzel három óra előtt a legénység leeresztette fegyverét és ugyanakkor bevonták az épületről az angol nemzeti zászlót. Abban a pillanatban, amikor a zászló eltűnt a szem elől, az összegyűlt tömeg hatalmas örömrivalgásban tört ki. Ne hány perc múlva az angol zászló helyébe felvonták a kölni lobogót. Egy óra leforgása alatt pedig már egész Köln német zászlódszibben volt. A filmopera örök, akik a helyszínen megjelentek, felvételekben örökítették meg a történelmi pillanatokat.

A tulajdonképpeni felszabadulási ünnepet holnap éjjelkor ülik meg a kölni dóm lépcsőin. Február elseje után a kölni zónában már csak néhány angol osztag fog tartózkodni, amelyek a kártérítési eljárások és a berendezések visszadásának lebonyolítására maradnak vissza. Ezek az osztagok semmiféle okkupációs hatalmat nem gyakorolhatnak. Bonnban, a kölni visszavonulással egyidejűleg bevonták a francia lobogót és utnak indították a francia csapatokat. Hamburgból tegnap délben vonultak ki a belgák. Az első megszállási zóna kiűrtése ezzel befejezést nyert.

Hét évi megszállás után

Köln kerekén hét évig volt megszállás alatt. Ebben a hét esztendőben a város lakossága végigszenvetde az összes emberi szenvedéseket, gazdasági veszteségeket és erkölcsi letöréseket. Összeomlás, a német csapatok visszavonulása, az idegen haderők megszállása, az Anglia jóakaratu semlegességével indult passzív rezisztencia, a szeparatista mozgalom, a márkainfláció jelzik ennek a hét esztendőnek az utját, amíg az antant beváltotta szavát és kiűrtette az első zónát.

A város lakosságára legnagyobb benyomást keltette az, amikor a főparancsnoksági hivatalul szolgáló Hotel Excelsior ormáról bevonták az angol lobogót. A csapatok kivonulása nem keltett nagy feltűnést, hiszen mindössze ötszáz emberről volt az a haderő, mely még megszállva tartotta Köln. Az első transzport délután 3 órakor hagyta el a várost, a második 5 órakor vonult ki, mialatt 200 ember és tiz tiszt a világhírű dóm előtti téren állott utrakészen. Ezt a csapatot óriási néptömeg vette körül.

Öt perccel 3 óra előtt indult el az első angol század zeneszó mellett a köln-gereoni pályaudvarra. Az Excelsior előtt a csapatok tisztelegtek Birsch ezredes angol főkonzultnak, aki a város eddigi parancsnoka is volt. Pontban három órakor adta ki Tharpe ezredes a parancsot, hogy a szálló ormáról vonják be a brit lobogót. Az angol királyhimnusz mellett felharsant a kölni lakosság tizezreinek örömrivalgása is.

A pályaudvart teljesen elzárták a lakosság, sőt a német vasutasok elől is. Az angol különvonat 3 óra 35 perckor indult el Wiesbaden felé. Erre a dóm-térről eltávolították a kordonokat. A tömeg elárasztotta az egész környéket és tombolva ünnepelte a város felszabadulását. Az Excelsiorra csakhamar felkerült Köln fehér-piros lobogója.

Bonnban ugyanezen órában a francia lobogót vonták be. A francia csapatok diszszemle után elhagyták a várost Hamburgban még délelőtt megszünt a belga megszállás. A csapatok kivonulása mindenütt a legnagyobb rendben történt. Morsben még maradt néhány belga katonaság, hogy lebonyolítsák a megszállásból keletkezett kérdéseket.

KEKSZ ארטה כשר אפילו למודרני
ADLER-nél, Strada Gen. Mosoiu 2.
ORADEA (volt Kert-utca) ORADEA

Cluj, Str. Universitatii 1.
(volt Egyetem-utca)
„OPTICA”
legmodernebb látszerüzlet.
Hómérók, inhalátorok a legolcsóbb árban.

Aki meg akarja teremteni a jeruzsálemi zeneakadémiát

Intim beszélgetés Jascha Heifetz világhírű hegedűművésszel

Egyik legutóbbi számában az Uj Kelet részletesen megírta, hogy Jascha Heifetz világhírű zsidó hegedűművész amerikai turnéjáról Bécsbe érkezett és nyilatkozott a Palesztinában felállítandó zsidó zenekonzervatóriumról, amelyre Amerika zsidó művészei már kétféle millió dollárt gyűjtöttek össze. Munkatársunk felkereste budapesti koncertje után a kiváló művészt, akivel az alábbi érdekes beszélgetést folytatta:

A világotjáró nagy művészek közül alig van egy is, aki köré annyi érdekes történet fonódna, mint Jascha Heifetz köré. Alig huszonnégy éves, de a nevét már egy évtizeddel ezelőtt mint csodagyermek tette világhíressé. A csodagyermekből komoly, nagy művész lett, a legelsőik közül való, akit Huberman méltó és egyetlen vetélytársának tartanak. Heifetz Jascha neve körül hiányzik a szerelmi botrányok álgóriája. Az ő szerelmi történetét azonban jól ismeri a világ, pedig nagyon egyszerű, nagyon őszinte, nagyon meleg história. Egy nagyon gazdag ösnemesi angol család leánya Heifetz felesége. A házasság nagyon nehezen jött létre. Egy szép napon ugyanis megjelent az angol lord Heifetznel, hogy megmagyarázza neki, mennyire lehetetlen ez a frigy. Előbb az anyagi nehézségekről beszélt, mire Heifetz nyugodtan azt válaszolta:

— Az eljegyzés napján egymillió dollárt deponálok a menyasszonyom nevére.

A lord azután a családi nehézségekről beszélt. Így és úgy, nehéz a családi nehézségeket eltávolítani, régi tradíciók és sok egyéb mégis ellene szólnak egy ilyen vegyes házasságnak.

Heifetz erre nagyon komolyan ezt válaszolta:

— Itt már bizony nagyon komoly nehézségek vannak. A családi tradíció komoly nehézséget fog okozni. Az én apám ugyanis egyszerű rabbi volt egy kis orosz falucskában. Nem hiszem, hogy ő beleegyezését adná ehhez a pártihoz...

Si non e vero... mindenesetre Jascha Heifetznek éppen az öntudatos volta az, amely ezt a kis történetet kidolgoztatta. Mert Heifetz zsidó művész, a szó legteljesebb, legigazabb, legemberibb értelmében.

Budapesti koncertje után, melynek sikere páratlan volt, alkalma nyílt e sorok írójának Jascha Heifetzrel elbeszélgetni.

— Mi a legközelebbi programja, kérdezzük tőle?

— Palesztina! — mondja felcsillanó szemmel Jascha Heifetz. — Áprilire, pészachra már lent leszek Palesztinában, ahol koncertezni fogok. Nagy dologról van szó. Felépítjük, mi zsidó művészek, Palesztinában zsidó zeneművészeti főiskolát. Összefogtunk néhányan erre a nagy feladatra. Godowsky, a világhírű zongora művész az elnök. Én alelnök vagyok. Ebben a célkitűzésben közöttünk van Ravel, a nagy komponista, Joseph Achron, a zsidó muzsika egyik modern harcosa, Stravinsky, akit a legnagyobb modern zeneszerzőnek tartanak.

— Én speciális feladatot vállaltam magamra: összekoncertezem azt az összeget, amely a zeneművészeti főiskola koncerttermének építéséhez és berendezéséhez szükséges. Valószínűleg Godowsky és Ravel még ennek az évről a tavaszán lemennek Palesztinába.

— Azt akarjuk, hogy a zsidó nemzeti otthonnak is meg legyen a maga zenei központja. A muzsika azonban internacionális és ennek a jegyében kell felépülni a zeneművészeti főiskola után a palesztinai zsidóság az egész világ muzsikáját. Ez nem politikai, ez művészi kérdés.

— És mi a véleménye a zsidó muzsikáról?

— Ahogy van orosz muzsika, magyar, vagy francia zene, éppúgy van zsidó muzsika is. Nem egy kiváló zeneszerzőnk van, akik ennek a speciális zsidó muzsikának a jegyében rengeteg egyszerű kompozícióval gazdagították azt az általános művészetet, amely mindent magához kell öleljen, anélkül, hogy nemzetek szerint osztályoznák az alkotásokat. Bloch, Achron, Engel olyan nagyjértékű zsidó kompo-

nisták, hogy méltán megállják a helyüket. Óriási érdemük, hogy összegyűjtötték a zsidó Folklorét és azt feldolgozták.

— Szokott-e zsidó darabokat játszani?

— Hét-nyolc olyan zsidó darabom van, amelyek állandóan szerepelnek műsoromban. Különösen Achron „Hevrev Melodie“-vel szokott nagy sikerem lenni.

— Én művész vagyok, — mondja ezután Heifetz beszélgetésünk során, — csak a művészet érdekel és ez teljes valómat kitölti. Semmi más kérdéssel nem foglalkozom. Zsidó vagyok, zsidó művész és ez az, ami azt paran-

csolja, hogy a zsidó otthon abban az irányban támogassam, amely mint művészek kötelességem. Politikai kérdések nem érdekelnek és így véleményem sincs semmiféle ilyen kérdésben. De egy válaszom van:

— Megyek Palesztinába. Végigjáróm a városokat és a kolóniákat. Hegedűlni fogok a chalucoknak.

Heifetz titkára sürget:

— Készülni kell az indulásra.

Bucsuzunk.

— Lőhítraó bi Erec Jiszráél! — kiáltja utánam még az ajtóból. (b. sz.)

Miféle gyilkosságról van szó Jankovics naplójában

A gyilkosságról Windischgrätz herceg szalonjában beszéltek, de hogy kire, vagy kikre vonatkozott, azt még nem tudjuk. A kormány nem meri feszegetni a naplónak ezt a pontját. A héten befejeződik a parlamenti bizottság ülésezése. Kozma Miklós már novemberben referált Horthynek a frankhamisításról

(Budapest, február 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyarországi közvéleményt ebben a pillanatban Jankovics naplója foglalkoztatja, amelynek szó szerinti szövegét tegnap már közzöltük. A naplónak főleg az a része képezi általános megbeszélés tárgyát, amely bizonyos gyilkosság előkészítéséről emlékezik meg. Hogy ez a gyilkosság ki ellen irányult volna, azt mindeztideig nem tudjuk. Jankovics naplója szerint a gyilkosság kérdéséről Windischgrätz herceg szalonjában volt szó egy vacsora alkalmával. A rendőrség, annak ellenére, hogy a nyomok adva vannak, mindeztideig egyetlen lépést nem fogantatosított ennek a homályos pontnak a felderítésére. Arról sem tudunk, hogy Windischgrätznek, akinek a házában erről beszéltek, az ügyesség újól kihallgatta volna. Mődjá volna a nyomozó hatóságoknak arra is, hogy a naplónak erről a részéről, a hágai rendőrség útján, magát Jankovicsot kérdezze meg.

A közvélemény fel van háborodva, hogy hivatalos oldalról a naplónak erre a legizgalmasabb passzusára vonatkozólag mindeztideig semmiféle megnyugtató nem történt. Nincsen kizárva, hogy ez az a pont, amely a legbiztosabban felborítaná a helyzetet és talán éppen ezért nem mer a kormány ennek a pontnak a feszegetésére vállalkozni. Az is lehetséges azonban, hogy Jankovics, akinek szerepe az utóbbi időben mindinkább gyanússá vált és aki állítólag azzal a szándékkal vezetett naplót a frankhamisításról, hogy azáltal azt elárulja, a gyilkosságra vonatkozó részt is kompromittáló céllal írta be noteszébe. A magyarországi közvélemény most a parlamenti bizottságtól várja, hogy az ügynek ezt a részét is tisztázza.

Vázsonyi újabb nyilatkozata

A „Neues Wiener Journal“ munkatársa ma beszélgetést folytatott dr. Vázsonyi Vilmossal, a parlamenti vizsgálóbizottság tagjával, aki kijelentette, hogy a vizsgálatról, tekintettel arra, hogy esküje köti, nem nyilatkozhat. Annál érdekesebb dolgokat mondott el azonban a kormányról és a frankhamisítás előkészítéséről:

— A miniszterelnök az egységspárt konferenciáján tartott legutóbbi beszédében hadat üzent a demokratikus ellenzéknek, sőt saját pártja egy részének is. Ez alkalommal egy olyan szólásmódot használt, amelyből kitűnik, hogy a legutóbbi napokban erősen közeledett a fajvédő állásponthoz. Általában kétszínű szerepet játszik és az a célja, hogy a pártokat egymás ellen játssza ki. Mi azonban már torkig vagyunk ezzel a játékkal és lerántjuk az álcát Bethlen manővereiről.

Vázsonyi ezután újabb formában megismétli a kormányzó szerepéről alkotott véleményét:

— A liberális és a demokratikus ellenzék egyetlen tagjának sem jutott eszébe, hogy a kormányzó ur személyét a frankhamisítási ügybe bevonja. Nem is annyira taktikai okokból, és az alkotmány iránti respektusból, hanem sokkal inkább az igazság iránti szeretetből nem tettük ezt. Amikor Bethlen a külföldi lapoknak a kormányzó ellen intézett támadásait olvasta, egy hatalmas védőbeszédet vágott ki a kormányzó ur mellett. Bethlennek ez a beszéde sokkal inkább felizgatta a kedélyeket, mintha hallgatott volna. Bethlen nemcsak hogy nem támasza már a kormányzónak, de ő maga is támaszra szorul.

A frankhamisítás előkészítéséről szólva, kijelenti Vázsonyi:

— Egészen neveltséges, hogy a kormány negyvennyolc órával Nádosy főkapitány letartóztatása előtt, hivatalos kommunikében azt állítja, hogy az országos főkapitány betegszabadságra megy. A kormányzó a frankhamisítás első napjaiban be kellett volna már látnia, hogy nincs több helye az ország élén.

Jankovics naplója a parlamenti bizottság előtt

Beavatottak értesülése szerint a parlamenti bizottság a hét folyamán feltétlenül befejezi üléseit és nyilvánosságra hozza a vizsgálat eredményét. Annyi kiszivárgott, hogy a bizottság ebben a pillanatban Jankovics Arisztid naplóját vizsgálja, amelynek szó szerinti szövegét tegnapi számunkban közzöltük. A bizottság főleg azt kívánja tisztázni, hogy kik azok a személyek, akik L. és S. szignumokkal szerepelnek a naplón és hogy vajon a teljes névvel feltüntetett többi személyeknek van-e valami közük a frankhamisításhoz. Egyes személyeket, így például Boros színművészt, Kékény és Ilosvay színművésznőket rendkívül kellemetlenül érinti, hogy nevük előfordul Jankovics naplójában, noha ezekről a művészembekekről senki nem tételezi fel a bűnrészeséget. A közvélemény érdeklődése most elsősorban arra irányul, hogy mire vonatkozik Jankovics naplójának az a része, amelyben egy bizonyos gyilkosság megbeszéléséről van szó. Állítólag a parlamenti bizottság ebben az irányban is kiterjesztette vizsgálatát.

Kozma ezredes — Horthy barátja

Jelentettük, hogy Kozma Miklós, a Magyar Távirati Iroda főnökét, a főügyészségen tegnap kihallgatták. A kihallgatásnál, amely teljes huszonnégy óráig tartott, a francia detektívek is jelen voltak. Egy újságíró, aki rövid ideig ott volt a teremben, elmondja, hogy a főügyész utasítást adott Kozmának arra vonatkozólag, hogy a Magyar Távirati Iroda útján, miképpen informálja a jövőben a frankhamisításról a sajtót.

Tudnunk kell, hogy Kozma Miklós, aki egyébként ezredesi rangban van, egyike Horthy Miklós legitimebb barátainak. Horthy uralomra jutása után, azonnal átadta neki a Magyar Távirati Iroda vezetését, amely tudvalóval domináló szerepet visz a közvélemény irányításában, minthogy az összes lapok kötelesek rá előfizetni. Kozma rengeteg pénzt szerzett az irodával, ami úgy volt lehetséges, hogy a zürichi tőzsdejegyzéseket mindig ő tudta meg legelőször és azokat tőzsdespekuláció céljaira használta fel. Horthy kormányzó a magyarországi rádiómonopóliumot is Kozma kezére játszotta. Ezzel akarta meghálálni neki azt a baráti cenzurát, amelyet érdekében kifejt. Kozma volt az, aki Horthy érdekében egy órán át visszatartotta annak idején néhai Károly király halálának híreit, nehogy az politikai izgalmat keltsen a lakosságban és Horthy különítményeit esetleg felkészületlenül találja.

Kozma Miklós állandóan a legszorosabb érintkezésben van a kormányzóval, akinek minden fontosabb eseményről referál. Kizárt dolog, hogy Kozma, aki már novemberben tudott a frankhamisításról, már akkor el ne mondta volna ezt Horthynek. Kozma kihallgatását a kormányzóra nézve mindenütt súlyosan kompromittálónak találják.

az Uj K...
szerkeszt...
vezetős...
Uj K...

— O...
németell...
Ma délelő...
tetést ren...
azonban a...
tüntetést...
rendőrség...
tüntető, a...
súlyos sért...
— Pá...
nak. Páris...
tározta, hog...
gyűjtőakció...
egyidőben...
a Comédie...
a romániai...
szobrot emel...

— Dol...
páduai egy...
torrá avatt...
tikus fiatal...
nosztrifikált...
— Meg...
író. Az ang...
munkása, W...
ban. George...
francián és...
viseelő kezdte...
kezdett és hus...
Egyidőben...
politikával is...
sorsát ismert...
hagyományos...
folytatni. A r...
mét ismert...
aki azután ren...
legtermékenyeb...
London társad...
Több regénye

— Sadou...
párisi ügyvé...
ból jelentük...
vita után vett...
Sadoul volt k...
elíteltetés...
vaslat hatodszo...

— Meghal...
alapítója. Pá...
szony, az első...
tőja hetvennyol...
alapította férjé...
maritaine nagy...
Franciaország...
delem életében...
Nagy vagyont...
Francia Akadé...
sokgyermekes...
2-3 millió fra...

Nagy b...
melyen...
Kötött harisny...
Flóhr harisny...
Muszlin harisny...
Cérna-muszlin...
Selyemfátyol ha...
BLAT...
Divatkiállítás...
é

HIREK

az Uj Kelet az egyetemes erdelyi és banskagi zsidóság napilapja
 Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a fennregisztrált kiadókkal engedjük meg.

A mai naptár

Szerda
 5686. Sóbát '9.
 1926. február 3.

— **Olaszországban megismétlődtek a németellenes zavargások.** Rómából jelentik: Ma délelőtt egy kisebb diákcsoport újabb tüntetést rendezett Németország ellen, amelyet azonban a rendőrség később elnyomott. Hasonló tüntetést jelentenek Génuból, ahol szintén a rendőrség szórta szét a diákokat. Az egyik tüntető, aki itt megkísérelte a kordon áttörését, súlyos sérülést szenvedett.

— **Páris szobrot emel Sarah Bernhardt-nak.** Párisból jelentik: Páris közsegtanácsa elhatározta, hogy Sarah Bernhardt szobra érdekében gyűjtőakciót indít tízezer frank jegyzéssel. Ezzel, egyidőben határozta el Páris legelőkelőbb színháza, a Comédie Française, hogy tavaly elhunyt tagjának a romániai származású zsidó Edouard de Maxnak szobrot emel.

— **Doktorráavatás.** Weitzner Adolfot a pádusi egyetemen november 25-én orvosdoktorrá avatták. Az erdélyi származású szimpatikus fiatal orvosdoktor diplomáját január 11-én posztifikálták.

— **Meghalt W. L. George angol regényíró.** Az angol regényíródalom egyik legkiválóbb munkása, W. L. George tegnap meghalt Londonban. George kitűnően írt nemcsak angolul, hanem franciául és németül is. Pályáját mint banktisztviselő kezdte, de már fiatalon irodalommal foglalkozott és huszonöt éves korában jó írói bírnéve volt. Egyidőben foglalkozott szociális problémákkal és politikával is. Első regénye „A piros rózsza” egy nő sorsát ismerteti, aki kiszakítja magát a polgári élet hagyományos környezetéből és szabad életet akar folytatni. A regény, amely egy akkor divatos eszmét ismertet, egy csapásra híressé tette szerzőjét, aki azután rendkívül sokat írt és az angol írók legtermékenyebbje volt ismeretes. W. L. George London társadalmának élesezű megfigyelője volt. Több regénye magyar fordításban is megjelent.

— **Sadoul kapitányt újra felvették a párisi ügyvédi kamara tagjai közé.** Párisból jelentik: A párisi ügyvédi kamara nagyra utána vette fel újból az ügyvédek listájába Sadoul volt kapitányt, akit hazaárulásért való eltiltése miatt töröltek. Az újrafelvételi javaslat határozott lett benyújtva.

— **Meghalt az első francia nagyrúházas alapítója.** Párisból jelentik: Cognacq Jay asszony, az első franciaországi nagyrúházas alapítója hetvennyolc éves korában meghalt. 1869-ben alapította férjével együtt a ma is fennálló Samaritaine nagyrúházat, amelyik az első volt Franciaországban és amely a francia kereskedelem életében egyenesen forradalmat jelentett. Nagy vagyonuk jelentős részét Cognacqék a Francia Akadémia rendelkezésére bocsátották a sokgyermekes családok jutalmazására. Évente 2-3 millió frankot osztanak így szét.

Nagy harisnyavásár
 melyen leszállított árákkal

Kötött harisnya, minden színben.....	Lei 35
Flohr harisnya, minden színben.....	Lei 58
Muszlin harisnya, divatszínben.....	Lei 69
Cérna muszlin, minden színben.....	Lei 98
Selyemfátyol harisnya, minden színben, Lei	125

BLATT -- Főté 13. szám
 Divatkötetükben és kötöttárakban óriási választék.

— **Szabadságon a hunyadmegyei prefektus.** Tudósítónk jelenti: Dr. Dublesiu György, Hunyadvármegye prefektusa egészségi okokból 45 napi szabadságot kért, mely időre a kormány ideiglenesen Goma Pál közigazgatási felügyelőt delegálta a vármegye élére, aki eddig Bukarestben teljesített szolgálatot. Érdekes, hogy Dublesiu prefektus szabadsága éppen a községi választások idejére esik.

— **Megdrágultak a francia vasutak.** Párisból jelentik: A francia vasutak január elsején átlag tíz százalékkal megdrágultak. Az áremelkedés a személy- és áruforgalomra egyaránt vonatkozik. A helyi érdekű (elővárosokkal való) forgalomban a drágulás 190 szalékos volt.

— **Emberhalál a korcsmában.** Dévárdól jelenti tudósítónk: Jonesc Miron huszonnégy éves jóval eseli legény a falu korcsmájában összetalálkozott Saltin Tedorral, akivel egy lány miatt már hosszabb idő óta ellenséges viszonyban élt. A haragosok összeshólkóztak, melynek során tetlegességre került a sor. A verekezés hevében Jonesc revolveréhez kapott, amely a következő pillanatban elsült és pedig oly szerencsétlenül, hogy Saltint a golyó éppen fején találta. A szerencsétlen ember néhány perc múlva meghalt. Ennek látára Jonesc Miron, mielőtt valaki lefoghatta volna, kiszaladt a korcsmából és a közeli erdőbe menekült és sikerült elrejtőznie úgy, hogy a rendőrség legszorgosabb nyomozással sem tudta elfogni. Az éhség és a hideg végül kikényszerítette Jonescet az erdőből s személyesen jelentkezett a dévai rendőrségnél, ahol azonnal letartóztatták és az ügyészség fogházába kísérték át.

A legujabb Palesztinafilmnek

vasárnap, február 7-én d. e. 10 órákor lesz második bemutatója az

URANIA-ban.

Az óriási sikert aratott film

Az ígéret földje

előadja: dr. Marton Ernőnek, az Uj Kelet szerkesztőjének konferansza vezetője. A nagy érdeklődésre való tekintettel, tanácsos jegyeket a Keren Hajjeszód irodájában, Str. Baron L. Pop 10. alatt már most megvásárolni.

Rendes helyárak.

— **Megjelent Palesztina legujabb kolónizációs falterképe.** A Keren Hajjeszód londoni főirodája egy régen érzett hiány pótlására a napokban kiadta Palesztina térképét. A szép kiállítású, 100x50 cm. nagyságban kiadott térkép a legalaposabb és legáttekinthetőbb az összes eddig megjelent Palesztina térképek között. Feltünteti az épülő ország hegy- és vízrajzi helyzete mellett nemcsak a városokat, községeket, hanem az összes eddig létesített kolóniákat is. A térkép mindenkinek, aki Palesztina iránt érdeklődik: magánosoknak, csoportoknak, testületeknek és iskoláknak egyaránt nélkülözhetetlen. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában Ára 100 lej és portó. Ugyancsak az Uj Kelet könyvosztályánál kapható Chaim Weizmannnak, a Keren Hajjeszód kiadásában megjelent könyve: „Israel und sein Land“. Ára 100 lej és portó.

— **Tönkrement a dániai gulyáskirály.** Kopenhágából jelentik: Stanley Veldring konzervgyáros csődöt mondott. Veldring a háború kitörésekor Németország és a monarchia számára óriási mennyiségben szállított gulyás- és májkonserveket Dániából és 1915-ben ötvennégy millió svájci franknál is többre rugott az az összeg, amit a központi hatalmak katonai intendatúrái kifizettek Veldringnek. A dán kormány később beszüntette a konzervek kivitelét, mire Veldring a szerzett pénzen hajókat vásárolt. Az amerikai bevándorlási tilalom következtében és minthogy a legyőzött államok hajóparkját a győzők egymás között felosztották, a hajók értéke is jelentősen csökkent. Veldring minden nyereségét elvesztette, sőt már az eredeti vagyonából is nagyon sokat. Eladta hajóit és va-

lutázásokba kezdett, de itt sem volt sok szerencséje. Maradék pénzével ezután zálogházat nyitott és ekkor érte a legnagyobb balszerencse. Több zafirkóról, amikre nagy összegeket adott, bebizonyult, hogy hamisak. A rendőri eljárás megindult ugyan a szélhámosok ellen, azonban ezek, amikor lejáratkor kiderült a turpisság, már régen nem voltak az országban. A hadimilliomos kénytelen volt ezt a boltját is becsukni és maga ellen csődöt kért. Kopenhágában azt beszélik, hogy Veldring ez alkalommal teljesen passzív maradt, úgy, hogy felülkerekedése csak valami csoda útján fog megtörténni.

— **A francia állam nagy jövedelme a párisi játékbárgokból.** Párisból jelentik: Az évvégi statisztikák szerint a francia államnak több mint harmincmillió frank tiszta adójövedelme volt a párisi játékbárgokból. Ezt az összeget nyolcvannégy játéklklub fizette ki.

— **Epizód.** Már már ugylátszott, hogy megakad a beszélgetés, de a beszélő asszony kisgyermeké sirni kezdett, mire az nagynehezen a mozgó kupé hálójából kihalszott egy ütökopott szatyort. Miközben olyasvalamit morgott, hogy „az ember csak gyerekkel ne utazzék“, előszedett egy üveget és a gyereknek adta. A kicsi megitta a tejet, aminek a hatása az lett, hogy tovább is sirt, mire az asszony dühösen a szatyorbba vágta az üveget, aminek viszont meg az lett a hatása, hogy elört. Szinte örömmel vetette magát a társaság erre a legujabb témára.

— **En soh'sem utaztam üveggel — szürte le azonnal a tanulságot egy kendős néni, — mire való az, ugyis csak eltörik.**

— **De muszáj ám a gyerek miatt, — sóhajtott a beszélő.**

— **Kár az üvegért, — mondta a vigéc, — sokba jön ma egy ilyen tejesüveg.**

— **Ki kéne dobni — állapította meg a beszélő.**

— **Még csak akkéne, — ijedezett a kendős asszony, — a multkor is olvastam, hogy valakinék a fejére dobtak egy üveget és azóta nagyon büntetik az ablakon át való dobálást.**

— **De hát mit csináljak vele? — kérde a beszélő.**

— **Hagyja itt! — proponálta a vigéc.**

Erre csend támadt. A vigéc diadalmasan nézett körül. Az üveg tulajdonosa pedig gondolkodóan bámult nagy fekete szemével az átelleni padra. A tekintete mintha azt fejezte volna ki, hogy „hát magukat nem érdekli az ügy?“ Ezen a padon ülünk ugyanis egy újságjába temetkezett vidéki bácsi és én. Mi ketten voltunk még, akik eddig nem szóltak az üvegproblémába. Már-már úgy éreztem, illene bocsánatot kérni ezért, de dacos lettem. Ugyse vagyok egyedül — gondoltam — és figyelmesen betűzgettem a „Kihajolni veszélyes“ című fehér zománcal bevont táblácskát.

— **En mégis csak kidobom, — törte meg a csendet a beszélő asszony.**

— **Várjon lelkem legalább egy kicsit, — kérte a kendős néni, — ugyis most hagyjuk el az állomást.**

A vonat keresztülrobgott a kis zöldsalagateres és repkénnyel befuttatott vidéki állomás épülete előtt s csakhamar a nyílt pályán voltunk.

A vigéc udvariasan kinyitotta az ablakot és az asszony feszült csend közepette kidobta az eltört üveget.

— **Na láss, nem történt semmi baj, — szölt most a mellettem ülő vidéki bácsi, akiről azt hittem, hogy újságjába mélyedve nem is vette észre a körülötte folyó vitát.**

Most már nekem is bele kellenszólnom valamit az ügybe, gondoltam magamban kötelességszerűen, s jó gondolat után kutattam.

A legjobb lesz, a thermos hasznosságáról beszélnem néhány szót. S máris közbe akartam szólni, de elkéstem, mert ekkor a kupé, az üveg aktuális témája után, az örökké aktuális témát, a drágaságot boncolgatta.

Meghülésnél, influenzánál, idegfájdalmaknál, reumánál, asztmánál, tüdőbajnál naponta fél pohár természetes „Ferencz József“ keserűviz rendszeres gyomor- és bélműködést biztosít. Egyetemi orvostanárak véleménye szerint a Ferencz József-víz hatása gyors, kellemes és megbízható. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

KÖZGAZDASÁG

Rövidesen gazdasági világkonferenciát hív egybe a Népszövetség

Egységes európai vámunió terve. A kongresszus programja

(Genf, február 2. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Loucheur, volt francia pénzügyminiszter, aki elismert világgazdasági szaktekinély, a Népszövetség szeptemberi ülésén javaslatot terjesztett elő, hogy a Népszövetség a háború után összekuszált gazdasági helyzet tisztázására hívjon össze egy gazdasági világkongresszust.

A Népszövetség a javaslatot egy szakbizottságnak osztotta ki, mely behatóan foglalkozott a kérdéssel és már össze is állította még a nyár folyamán összehívandó világkongresszus programját. A kongresszus tárgyalási anyaga az alábbi főbb pontokat tartalmazza:

1. A gazdasági sovinizmusnak az egész világon való megszüntetése.

2. Egységes európai vámunióknak a felállítás.

3. Az alapvető termelési ágaknak államközi szabályozása.

4. Utlevél- és vizumkényszer megszüntetése.

5. A nemzetközi pénzforgalom egységesítése. Ez a jövőben esetleg egységes európai fizetési eszköz megalkotására vezethet.

6. A nemzetközi forgalomnak úgy szárazon, vizen, mint a levegőben való egyszerűsítése és észszerűbbé tétele.

Miúdezek között a Népszövetség legfontosabbnak tartja az eddigi vámpolitika gyökereinek megváltoztatását és ezért a kérdés tanulmányozására külön bizottságot küldött ki.

Külföldi gazdasági hírek

Olasz bankok osztaléka. Római lapjelentések szerint a nagyobb olasz pénzintézetek az alábbi osztalékokat fogják az idén részvényeseiknek kifizetni: Kereskedelmi bank 65 lira, Olasz Hitelbank 50 lira, Olasz Takarékpénztár és Hitelintézet 37.50, Olasz Nemzeti Bank 30, Banco di Roma a névérték 6 százaléka, Lloyd Labando 25 lira és a Libera Triestina 28 lira. Olaszország 1925 ik évi pénzügyi mérlege december 31-én 228 millió lira fölösleggel zárult az előbbi év 184 millió lira passzívával szemben. A bankjegyforgalom december havában 21 milliárd 448 millió lírát tett ki.

Törökországban új törvényt készült a mértékrendszer szabályozására. Az új törvény az egész ország területére a kilogram- és méteregység bevezetését rendeli el. Más mértéket használni büntetés terhe mellett tilos.

A németországi acéltröszt a napokban 25 millió dollár hosszabb lejáratú kölcsönt kapott az amerikai pénzpiacra. Eredeti terv szerint a tröszt 50 millió dollárt akart felvenni, az amerikai piacon, de a teljes összeg megszerzése lelküzdhetetlen nehézségekbe ütközött.

A német pénzpiacokon olyan nagyarányú pénzbeliség van, melyre az inflációs idők óta nem volt példa. Ennek hatása alatt a Reichsbank a hivatalos kamatlábat 9 százalékról 8-ra csökkentette.

Magyarországon mezőgazdasági célokra az elmúlt év folyamán 860 milliárd hitelt vettek igénybe. Ebből váltótartozásra 500 milliárdot. A kormány a mezőgazdaság támogatására 22 millió aranykoronát szavazott meg, melyből 13.2 milliót használtak fel.

A Magyar Államvasutak 1925. évi bevételé 1879 milliárd koronát tett ki. Ezzel szemben a kiadás csupán 1480 millió volt. A fölöslegből 94 milliárdot investícióra használtak fel. A többi különböző intézmények létesítésére fordították.

A Sylos és Baltaneala fizetési képtelensége ügyében megtörtént a kiegyezés. Temesvárról jelentik: Dr. Hajdu Frigyes ügyvéd, aki a Sylos és Baltaneala fizetési képtelensége ügyében a kiegyezési tárgyalásokat vezeti, kijelentette, hogy egy a főhitelezőkkel, mint a kisebb hitelezőkkel létrejött a megegyezés.

Utalea polgármester lett a Szamos építkezési szövetkezet elnöke. Közöltük, hogy a „Szamos” kolozsvári építkezési szövetkezet legutóbb megtartott általános közgyűlé-

sén megválasztotta a szövetkezet vezetését, az elnök megválasztását pedig későbbi időpontra halasztotta. A vezetés tegnap tartotta elnökválasztó ülését, amelyen a szövetkezet elnökévé **Utalea** polgármestert választotta meg.

TŐZSDE

Február 2 és

A lej: Zürichben 230.50, Párisban —, Budapesten —, Bécsben —

Kolozsvár. A mai napon hivatalos ünnep miatt szünetelt a devizaforgalom.

Zürich. Zárlat: Berlin 123.40, Amsterdam 208.00, Newyork 515.00, London 2522.50, Páris 1950.00, Milánó 2085.50, Prága 1534.50, Budapest 72.60, Belgrád 917.00, Bukarest 230.50, Varsó 72.50, Bécs 73.00.

Kérjen mindent!

Pierre borotva-pengét.

A legjobb fémkeverék, a legökéletesebb gyártmány. Garantált minőség. 1800

Kalmár Áruforgalmi Rt.

Cluj, Str. Regina Maria 25.

Kizárólagos

horszéki ásványvizlerakat.

A legjobban felszerelt raktár mindenféle ipari cikkekben. Fészek és fűszer engros és detail Mindenkor a legolcsóbb napi árák. **Telefon interurban 4-25.**

Jó jövedelmet

nyerhetnek szorgalmas egyének varrógépek eladásával az egész országban. Olyanok 2000 lei föltétel. „Singer” gépkereskedésben — Sibiu Str. Ozei 35.

GYAPJUIPAR R. T. TIMIȘOARA

Gyapjamosóda, gyapjufésűlde, kamgarn, vigogne-szövőde, takácsműhelyek, mügyapjuggyár, apertura, festőde.

Kötött és szövöttárugyár
Körülbeli 2000 munkást foglalkoztat. Saját konfekció és juhtenyésztés

Zsoldos tanintézet

Az ország legrégebb és legjobb előkészítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mellett készít elő középiskolai magánvizsgákra, **érettségire** vidéki tanulókat is.

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel. I. 124-47.

Mégis csak legjobb a késnélküli

„IDEAL”

borotváló por mely az ország területén **higienia**

szempontból a legjobban elismert borotváló szer az arot nem marja

kellems hatásthagy utána. — Ovakodjunk az **Mindenütt kapható.** Tartalmas utazatoktól. Csak az „IDEAL” Egyedüli készítője: felírása a valódi.

Reszling József fodrász
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sighetul-Marii apei egyedárusítója **Glanzman Adolf** illatszertár **Str. Bogdan Voda 40**

Kir. Udvar Szállitók

Művészi kivitelű arany, ezüst és brilliáns **ékszerek.**

Leghíresebb gyártmányu kar- és zseborák. Ezüst evőeszközök és dísz tárgyak dúsz választékban.

Fenyő & Braunfeld

Cluj, Piața Unirii 15 sz. világvárosi üzletben kaphatók. — Szolid szabott árák. **Telefon interurban 6-43 sz.**

A héber nyelv gyors és könnyű elsajátítására legalkalmasabb a közismert és nagyszertűen bevált

Ráth-féle

„שפת עמנו”

héber-magyar nyelvkönyv, mely beszerezhető 140 leiért, +10 lei portóköltség, a Ráth-könyvek nagyromániai képviselőjénél, a

„SAFRUTH”

zsidó könyvkereskedésben

Cluj, P. M. Viteazul (Széchenyi-tér 39)

Könyvkereskedők és egyesületek kedvezményben részesülnek

Rendkívüli alkalmi árák!

1-a szines french ing csak 260 lej

Selyem elejű ingek, legfinomabb kivitelben csak .. 350 lej

WEISS SIEGFRIED

kalap- és uridivat áruházban, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 10 sz.

A „Zs...
est...
halhatatlan
vészi esemé
tusában, d
mindazok s
ték az előa
munkával i
bemutatói
zeneművet,
trális teki
Constantin
kell ezalka
izése mely
tudással old
a fokozott e
zszenia itássa
jásztotta. T
gékiből faka
sínésze. Uj
biborost, Eu
gyon szépen
gaóban. Jar
gerint néme
ben mutatta
geti József
Párisban ser
amely zsufol
nem akaró
színészek és

Emilian
negyediken
Jacob, a hi
kolozsvári r
versenyét a
ron Puccini
vallo, Bred
jai szerepe
Bossa és Bo

Szerda: Ann
rozatsz
Csütörtök:
Szombat
Péntek fél 8
Aladár
kal. Bé
Péntek este
leghírese
lozsvári
Napibél
a bérlő
matlan,
riti bérl

Szombat d. u
igen ol
Márton.
Szombat este
először.
35 sz.
Vasárnap d.
13 adsz
helyarák
Vasárnap d.
Lili fell
zat 234
Vasárnap este
rett. Bé
Ihászszá
Hátfő: Miéok
Napibél!

Schü
urnó a Pár
ményétől k
Str. Sincal
ahol napot
érdeklődő h

melltar
Azon t. hól
hetnek, sziv
táimat lakás
t: sitésüket
ládában elh
megtöl

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

A „Zsidónó“ a Román Operában. Hétfőn est 7 órakor a kolozsvári Operában először Halevy halhatatlan operáját, a „Zsidónó“ t. Az előadás művészi esemény volt, fontos stáció Erdély zenei kultuszában, de egyúttal felejtethetetlen művészi élmény mindazok számára, akik a nézőtérén végigélvezheték az előadást. Az igazgatóóság derekas, dícséretes munkával igyekezett méltó művészi keretek között bemutatni Erdély fővárosa közönségének a nagy zeneművet, amely rendezés, díszletelés és orkesztrális tekintetben világvárosi nivón volt. *Pavel Constantin*-ról megkülönböztetett megbecsüléssel kell ezalkalommal megemlékeznünk. Kifinomodott ízlése mely művészi átérzéssel és annyi scenikai tudással oldotta meg feladatát, ami már tulmegy a fokozott energia lehetőségein is és amit már csak zsenia itással lehet megcsinálni, Eleazart Apostolescu játszotta. Tenorja megejtő, szívhezszóló, mélysé- kéből fakadó ének volt. Alakítása egy vérbeli s imészé. *Ujeicu* basszusával illuziót keltőn adta a bicrost. Endoxát *Jonescu* kisasszony játszotta nagy- gon szépen, míg *Rachelt Nestorescu* adta elra- galóan. *Jerotzky* sz rint *Roggers*, *Andreesen-Mar- garint* német herceg és *Soculski* Albert szerepé- ben mutattak sok rátermettséget. A ballet — *Li- gel* József kitűnő rendezésében olyan volt, hogy Párisban sem lehet különbet elv rni. A közönség, amely zsűfölkéig megtöltötte a színházat, szünni nem akaró tapssal és ujjazásokkal tüntetett a színészek és rendezés mellett. (sz.)

Emilian Jacob hangversenye. Február negyedikén, este kilenc órakor tartja *Emilian Jacob*, a hírneves tenor és *Petre Calderaru*, a kolozsvári román opera baritonja, nagy hang- versenyét a prefektura dísztermében. A műsc- ron Puccini, Gounod, Verdi, Tosalli, Leonca- vallo, Bredeceanu, Dima és Mendelsohn darab- jai szerepelnek. A zongorakíséretet *Antonio Bossa* és *Boskovits Sándor* szolgláltatják.

MAGYAR SZINHÁZ

Magyar Színház heti műsora

Szerda: Annabál (5-ödször. Bérletszűnetben. So- rozatszám 227)
Csütörtök: Annabál (6-olszor. Bérletszűnetben. Sorozatszám 228)
Péntek fél 8 kor: Dolly (Operett. Neményi, Iház Aladárral Esti előadás, leszállított helyárak- kal. Bérletszűnet. Sorozat 229)
Péntek este negyed 11 kor: Sirota Leonak, Európa leghíresebb zongoravirtuozának egyetlen kolozsvári hangversenye. (Felemelt helyárak. Napibérlet: 69 sz. A. Sorozat 230 Azoknak a bérleőknek, akiknek a késői kezdet alkal- matlan, a tikári iroda készségesea visszaté- rítii bérlethányaduk összegét csütörtök délig).
Szombat d. u. 4 kor: A biboros. (Ifjúsági előadás, igen olcsó helyárakkal. Előadó tarár: Pályf Márton. Sorozat 231)
Szombat este 8 kor: Miének az éjszaka (Ujdonság először. Poor Lili fellépésével. Premier-bérlet 35 sz. Sorozat 232)
Vasárnap d. u. fél 3-kor: Mézeskalács (Operett, 13 adozor. Neményi-v-l, Iházszal. Leszállított helyárak. Sorozat 233)
Vasárnap d. u. 6 kor! Miének az éjszaka! (Poor Lili fellépésével. Rendes helyárakkal. Sorozat 234)
Vasárnap este háromnegyed 9 kor: Annabál (Ope- ret. Bérletszűnet. Lengyel Irén, László és Iházszal. Sorozat 235)
Hétfő: Miének az éjszaka! (Poor Lili fellépésével. Napibérlet 70 szám B. Sorozat 236)

Schück Kornelia

urnő a Párisból hozott háskötőminta győjte- ményétől kiállítást rendez ideiglenes lakásán Str. Sincal (Hegedűs Sándor-u) 12 ajtó 5., ahol naponta d. u. 3-7 ig szívesen látja az érdeklődő hölgyközönséget. Bemutatásra ke- rülnek a legutolsó

melltartó és háskötőmodellek

Azon t hölgyek, kik személyesen nem jö- hetnek, sziveskedjenek értesítet, hogy miöz tájmat lakásukon bemutatni szám. Szíves ér- tesítésüket kérem a lakásomnál levő posta- ládában elhelyezni. **A műgyűjtemény meglekintése 7-10-ig tart.**

K **N**
A **Y**
D **O**
I **M**
M **D**
A **A**

Bankok, kereskedelmi vállalatok zárszámadásait és bármínemű nyomtatványait izléses kivitelen és olcsón készíti

CLUJ
STR. BARON L. POP 10

Az antiszeptikus eszköz amely világ hírnevének örvény a

VALDA PASTILLA

amely eltávolítja és legyözi a

Torokfájalmakat, köhögést, megfűlést, valamint a régi vagy új tudóbujokat, ehatarusokat, astmat, influenzát, stb.

A doboz facsimilje

Osakis a H. CANONNE, Paris francia felirásu doboz valódi

Tiberiu SOLTÉSZ Tibor

cérna és fonalárúk importja

a G. B. C. védjegyű olasz cérna romániai kizárólagos egyedárusítása

Sürgönycim: Drapeau **Arad, Str. Horia 1.** Telefon: 6-83.

קאנקורד!

דיא נאכדער „איטא ארטה און קולטור“ געמינדע זוכט איינען טובטגען שרייב דער און מיכטיגער בער-תפילה איז מיט לאנגערע פראקסיס אונד מוז האבען קבלות פון 3 אנער קאנטע גדולי הדור. — בעל הוראה בעפארצוגט. רעפליקטאנטען דיא נור אונטער 35 יאהרע זינד מאגען איהרע אפערטע ביו 1. März 1926 אן אונטערפערטיגטען פראזעס איינזענדען געהאלט לויט פער איינבארונג. שפעטען ווערדען נור דען בערופענען צוריקגעצאהלט.

Näsäud, am 23. Jänner 1926.
Leopold Siegelstein
Cultus Präsident.

Most jelentek meg!

Quido de Verona: Yvelis	200
Pettenkoffer: A bor és annak készítése	300
Kék ssy: A magyar vadász kézikönyve	240
Camille Marbo: Madeleine	200
Claude Anet (Egy orosz diáklány regénye	165
Szabolcska László: Gárdonyi Géza élete és költszete	120
Biró Lajos: Toinette	125
— „ (kötve)	180
France: A Föld élete	250
— „ „ (kötve)	300
Tagore: Gora	190
— „ (kötve)	260
Wassermann: Faber	150
— „ „ (kötve)	220
Wells: Tono Bungay	250
— „ (kötve)	320
Dános-Kovács: A szociális eszmék fej- lődése a modern szociálmuszisg.	250
Lengyel: Tamás érdeklődik.	150
Osszedovszky: Ázsiai titkok, ázsiai em- berek	360
Sven Hedin: Pekingtől Moszkváig	360
Hanka: Univerzum (Ifjúság és család szá- mára	340
Párkányi: Ady-versek (Magyarázatos ki- adás	90
Loránt: A bélyeg (Bevezetés a bélyeg- gyűjtésbe)	120
Voisins: A keresztuti csárda	120

Kaphatók az

Uj Kelet könyvostályában,
utánvétell vagy a pénz előzetes bekül-
dése mellett

Tu'halmozott raktár miatt **rendkívül olárusítás!**

Hölgyeim!

Dáftin kalapok ..... 150 lej
File divatformák ..... 175 lej
Bársony modellek ..... 250 lej

IDEAL kalapüzlet
Oluj, Calea Regelo Ferdinand 8.

február 2
egybe
ja
bnak a fel-
knak állam-
egszűntetése
n egységei-
es európai fi-
et.
ugy szára-
egyszerűs-
ég legfonto-
ika gyökere-
tanulmányo-
ai.
vezetőségét,
ésőbbi idő-
gnap tartotta
ővátkezet el-
szította meg.
—, Buda-
atalos ünnep
0, Amsterdam
2522 50, Páris
534 50, Buda-
karest 230 50.
e
gét.
esebb gyárt-
g- 1800
mi Rt.
ria 25.
erakat.
enfőie ipari
gros és en-
napi árák.
4-25.
met
rógépek eladá-
000 lei feltétel.
n — Sibiu
ARA
ek.
nyésztés

APRÓHIRDETÉSEK
 Egyszeri 1 sz. érnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állást keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő

Figyelem! Figyelem!
ענין ארמ. כשר
 meggyőzött a és ujonnan átalakítva 100 százalékos részére megnyitottam. Lakodalom és kénkövek rendezését jótányosan vállalom.
Özv. GROSZ ADOLFNE, Oradea,
 Str. Nicolai Jona (Zöldfa-utca) 10. szám.

Házasságot legelőnyösebben közevit. Minden megbízás eredményes garancia. — Előjegyezve számtalan ekező társadalmi állású és vagyonnal rendelkező ur és urnó. Céglélesztelen levelezés. Diszkrétio biztosítva. — „Amor” Timisoara I. Gen. Praporgescu 7.

Lakásért tanítasz tartuista diár emistát és obinist rásit. Cimeket a kiadóba kérek. 593

Műhímezés
 Elvállalom zsidótemplomok (horáfiggönyeinek, thóratlányok, asztalok, itóines, estóyi ruhák, p. ravancsok, di. v. párnák, és mindenmü kézműv. munkák) rak sárnyal, ezüsttel vagy eelyemmel való műhímezését a leggyöbb, eredeti franciá hímzésel és modern hímzési módszerrel is. — Nagy Matild, Strada Turnarilor (Z. polya u.) 17 a.

Eladó Székelyszertmibályon (Ud arhely megye) Ud arhelytől, Székelykeresztúrtól 15 kilométerre fekvő, üzemen levő mezőgazdasági szeszgyár felérésze 4 hold területtel, meléképületekkel, (0 ékőnek való istálló, 1 800,000 Cserép- és téglagyár felérésze 4 hold területtel ... 200,000 70 hold szántó és kaszáló ... 1,500,000 40 hold erdő ... 250,000 Udvari belkőség 6 szobás lakással, gazdasági épületekkel, 3 hold területtel ... 450,000 Egy paraszti házzal, 12 hold területtel ... 50,000
 Összesen 8180,000

Értekezni Paskas, Nyárad-szereda és Rosman (Zidórral, Udvarhely, Bistrita-utca 10. 589

Csinosan buto ozott szoba két fiatalembernek, esetleg fiatal párnak kiadó, Str. Piarcasi 14 a (Hosszu-u.) 591

A Keren Kajemet Lő. jiszrael központi irodája kol zsidó okl. ovónót vagy tanító öt keres a onnui belépésre, aki néber és román nyelven tanítani képes. Ozmány ma olatok az igény meg előlésevel az iskolazektez (Timisoara IV., Str. Foch 54) küldendők. 525

Gépirónó, német és magyar nyelvtudással állást keres. Szives megte eséseket „Nemet” jelgére a kiadóba kérek.

Pályázat A teraszvár-józse veresit or b. izr iskola-zék okl. ovónót vagy tanító öt keres a onnui belépésre, aki néber és román nyelven tanítani képes. Ozmány ma olatok az igény meg előlésevel az iskolazektez (Timisoara IV., Str. Foch 54) küldendők. 525

Különbejárati butorozott szoba zsidó fiatalembernek kiadó. Menostori ut 94 529

Keresünk megvételre 10-15 m étermáza müre huzát, f. liténtül megbizható. Ajánlatokat kérünk Pécskai ezélség, — Cluj, Timar-utca 1. sz. 517

Keresek a belvárosban egy szoba konyhási lakást azonnali beköltözésre. Lehetőleg fürdőszobával. — „Jól fizetek” jelgére a lap kiadóhivata a továbbit.

Férbeadó üzemen levő pékműhely vidéken, forgalmas helyen, hosszú szerződéses, egyszerűs lakással. Cim a kiadóban. 585

A nyári fűrdőszézonra kerestetik látogatott fűrdőhelyre pensio vezetésére egy vallásos, ügyes, teljesen perfekt szakácsnő. Megkeresések „Pension” jelgére az Uj Kelet kiadóhiva alához küldendők. 541

A Palesztinahivatal pályázatot hirdet egy férfi irodai segédre ki a német nyelvet írásban és szóban tökéletesen bírja. Pályázati határidő február 10.

Butorozott szoba kiadó, Cim megtudható Arpad-utca 11. ajtó 4.

Használjunk kizárólag
PLANTOL
legjobb nővényzslrt, mert ez tisztia, egészséges és kiadós!
 Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigoruan ortodox rituális előírás szerint.
Képvisei: HARTIG & HIENZ Cluj,
 Str. Juliu Maniu 8. Telefon 1-18.

PARFUMURI-PUDRE-LOTIUNI
LT-PIVER
 AZURÉA POMPÉIA
 FLORAMYE TRÉFLE INCARNAT
 CERETI PRETUTINDENI
 „PUDRA FRUMUSEȚII”
L. T. PIVER
 VIOLETTE, CHYPRE, FOUGÈRE, OEILLET, MUGUET

Arverési hirdelmény
 Herzkovits és Schwartz déri terménykereskedőkhöz érhető elárvereztetik 70 métermáza gránát bab, Retegen, f. hó 4 én d. u. 2 óráker, Mátyás Adóf arvereztetés helyén. Kikiáltási ár 600 lei métermáza széként. Vevő köteles az árut azonnal átvenni és kifzetni.

UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYA
 Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Könyvujdonságok

Bernstein: Baccarat	20
Brousson: Anatole France papucsban ..	200
Bettauer: A kifosztott	180
Dr. Bálint Rezső: Dietetika vezérfonal	80
Ady: Igy is történhetik	140
— Sápadt emberek	160
Barbousse: Örök láncok	264
Beke Mano: A determinások	400
Balzac: Pajzán históriák	242
Courvod: Kazán a farkaskutya	99
Dumas: Eva	176
— A királyné lovagja	198
— A régens leánya	198
Claude Farrere: A kis szövetségeseik ..	120
Szabó Imre: A házmesterlány	40
— (Amatör) ..	120
Gobineti: A renaissance	220
Hugo Victor: Bug Jargal	154
Jerome K. Jerome: Minden ut a kálváriára vezet	150
Kodolányi: Börtön	90
Jack London: Játék az étellel	110
Lambrecht: A gondolat uttörői II. (Einstein, France, Forel s b.)	198
Mares: Szenvedély, amely öl	180
Mereskovszkij: Vele vagy ellene	176
— Első Sándor	154

CANADIAN PACIFIC
 A VILÁG LEGNAGYOBB KANADAI VASUT ÉS HAJÓSTÁRSASÁGA
 KÖRÜLÖVEZI A VILÁGOT
 8160703 500000 TONNA
 23000 HÉRFOLD VASUT
 AMERIKA
 AUSTRALIA
 JAPAN
 S VILÁG
 CSAK 4 NAPI VIZI ÚT AMERIKÁBA ÉS KANADÁBA
 PENZSZERES GYORSHAJÓZÁRAT AZ ÖSSZES NIKÓTÓKBÓL
 ANTWERPEN, CHERBOUR, HAMBURG, LIVERPOOL, SOUTHAMPTON
 AVILÁGHÍRŰ KÉNYELMES „EMPERRESS” ÉS „MONDCLASS” GÖZSŐRŐKEL
 LEGNAGYOBB KÉNYELEM III. OSZTÁLYU HAJÓTÖK 2, 4 ÉS 6 AGGYAL ELSŐRANGU KONYHÁI
 KANADA-AMERIKA STB. ÖSSZES ÁLLOMÁSÁIRA A PACIFIC PARTVIDÉKIG!
 FELVILÁGOSÍTÁSOKAT UTAZÁS ÉS IRATOKRA VONATKÓZÓLAG DUMENTESEN ADA KÉPVISELET!
CANADIAN PACIFIC BUKAREST
 CAL GRIVITEI 13
 ARAD HOTEL BRISTOL RUGOLESPLATZ 1. CHISINAU STR. SINAGHI 35. TIMISOARA HOTEL COORDANA AZ ALDOPASSAL SZÉKELY U. 1.

Róth
 cipésznél
 Szép-u. 2. szám alatt készülnék a legújabb divatu
cipő-különlegességek.

Telefon 446
SINGER
 Piața Reg. Ferdinand 66. (Főter) Targu Mures
Sifonfejgyár
 és nikkelező telep. Szikvizés és kracherlis üvegek, valamint mindenféle gumik gyári raktára. Üvegnevadás, légi fejek átvontása a legelőnyösebb árbau.

Hirdessen az Uj Keletben

Kérlek Székely- és Zsidóhívt. H. K. vezetés Cluj, Strada Baron L. Pop (vált Brassay-utca) 10 szám.

Szerkesztőség hivatal és nyo
 Cluj-Kolozsvár, Str. L. Pop (Brassa) Telefon: Szerk. és kiadó: 977, 228 és 1 Es. N. Sz. — — —
 Egy szám ára pályaron és vidéken is Bukarestben —

1926 február 4

Elvile

(Cluj-K) vezetősége a különböző irányuló jelenlegi politikai program. Már nem sült ellenzéti is orvoslást párt volt zeti párt részét, míg Jakob és S. A többi Az elvi közös listák hogy a zsidó közigazgatás. A nem hogy addig sikra fog szüntetése szemben. Értési nap folyam

A K
 Az erdélyi blokkja ma a Zsidó Vá Az impérium el az első jogainkat gyakorára vágó zsi helyre! A közigazgyunk. Alapos cselekvésre va A közös s gos viszonyok dóság közös ségi és kult a pártokon fe

Zsidó Minden zsidó tási blokknak választói jogát ne mulasszuk döntő hatással sunkra. Ha n sek és fegy fogunk számi sadalmi igazs don leszünk lis és gazdaság kell biztosítás helyi közigaz. Hogyan é egyenlően fo

Egység Egységes bontani a zsidó mával általa Nekünk az polgárokként jogokkal és más nem biz megmutatjuk vagyunk. E kell erőnkkel